47ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2638 ՈՒՐԲԱԹ 1330 ՇԱՒՎԱԼ 21—1912 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20—3

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de Pera 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՐՈՒՍ ԿՈՒԼՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ղ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՍԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱՍ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ՉԵՆ ՁԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ٥٤ نومرو

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԵԱԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ	ԵՌԱՄՍԵԱԿ
Պոլսոյ համար	80 Ղրշ.	45	25 Ղրշ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԱՐԾԱԼՈՑՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԻՆՉՊԷՍ ՎԵՐԱԾՆԵՑԱՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՆ

ՊԶՏԻԿ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԸՆԴՍՅԱԾ ՄԵԾ ԴԱՍԵՐԸ

ՀՐԱՇԱԼԻ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԸ

Ա.

Պուլկարիա ռուսևթուրք պատերազմին վաղորդայնին։ — Սան-Սթեֆանոյի և Պերլինի դաշնագիրները։ — Պուլկարները ալ յուսախաբ։ — Մեծ Պուլկարիոյ երազը և պզտիկ իշխանապետութիւնը։ — Ազատագրուած Պուլկարիան միանգամայն թէ՛ Թուրքիոյ և թէ Ռուսիոյ սպառնալիքին տակ։ — Սոֆիա՝ մայրաքաղաք Պուլկարիոյ։ — Ինչո՞ւ Պուլկարները այդ քաղաքը ընտրեցին իբր մայրաքաղաք։ — Ի՞նչ ըսել կ'ուզէին տառով։—Պուլկարիա թեկնածու Պալքանեան գերագահութեան։

Մակեդոնիան կամ Թրակիան այլևայլ վերջ մարդ երբ Պուլկարիոյ սահմանը կ'անցնի, հակադրութիւնը ա՛յն ատիճան գրաւիչ է որ ոչ մէկ ճամբորդի ուշադրութենէն կրցած է վրիպիլ։ Թրքական հողին վրայ տեսնուող միակ բանն է ռազմական տերութիւնը զէշ մշակուած դաշտերու, ուր մարդիկ հալածական կենդանիներու պէս վազկոտ, կարծես իրենց ցած հիւղակներուն մէջ կը թաղուին։ Պուլկար սահմանագլուխը անցայտիդ պէս, կտակտու

ՊՈԼՍՈՅ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ՁԵՆՔԻ ՏԱԿ

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵԿՈՅՑՆԵՐ

ՁՈՐՍ ՕՐ ՊԱՏՄԱՆԱԺԱՄ

Առաջին Զօրաբանակի հրամանատարութիւնը հետեւեալ պաշտօնական զեկուցումը հրատարակած է.—Սեպտեմբեր 20էն սկսեալ, չորս օրուան ընթացքին, ամէն անանց որ կ'ուզեն «պէտք» վճարել, պէտք է այդ առթիւ հարկ եղած գործողութիւնները կատարեն և դրամը յանձնեն, պաշտօնապէս իր յայտարարուի որ այդ որոշուած պայմանաժամէն յետոյ երբեք «պէտք» չպիտի ընդունուի։

* * *

Ֆաթիհի բէտիֆի զօրաբաժնի հրամանատարութենէն.—

«Նկատելով որ կառավարութիւնը Օսմ. բանակը ամբողջապէս պատերազմական վիճակի մէջ դրած է, կը յայտարարէ Պոլսոյ «Իհթիսաթ» և «բէտիֆ» զինուորներուն, ինչպէս նաև Պոլիս գտնուող գաւառացիներուն որ մինչեւ չորեքթ երիկուն դիմեն իրենց պատկանած բէտիֆի վաշտերուն»։

* * *

Սուլթան Ահմէտի բէտիֆի զօրաբաժնին հրամանատարութիւնը հետեւեալը կը ծանուցանէ.—

«Ա.—Իսնադ փաշայի հրդեհի միջոցին, Պոլսոյ տարբեր թաղերը հաստատուած բանակիներուն 99—304 տարուոյ պահեստիները։

«Բ.—305էն մինչև 308ի ծնածներէն անանց որ «պէտք» կ'ուզեն վճարել ուրբաթ օր (այսօր) Թոփգարուի պալատը՝ Սուլթան Ահմէտի զօրաբաժնի կեդրոնատեղին պէտք է անձամբ ներկայ գտնուին անպատճառ»։

նէն անուշ եղող՝ Արեւմտեան Բուլգարիոն է։ Սերպիա անկարելի է որ Սիւրպի վրայ քալէ։ Որովհետեւ Սիւրպ ամէնն «ուժի պաշտպանութեան ենթակայ վայրերէն մէկն է։ Հետեւաբար Մորավիոյէն Բրիքթենա պիտի ուղէ իջնէր։

Եւ այս պարագային չատ վերապահութեամբ է որ պիտի յարձի, իր ճամբուն կորուելէն և վրնջուլէ։ Ս. կայն Պուլկարիոյ բանակէն զատ և ոչ մէկուն բանակին կարեւորութիւն տուէք։ Որովհետեւ միւսները, նոյնիսկ, պէտք եղածին չափ վատօք, զինուոր ու զէնք չունին։ Դրամի տեսակէտէն ալ ոմանք մեզմէ չատ ուելի աղքատ են։ Ս. Օլանեան Ազգին Հայրենասիրութեան վրայ մեծ հաւատք ունիմ և վստահ եմ թէ Պուլկար և Հելլէն հրամայումները չատ գիւրաւ կարելի պիտի ըլլայ ոչնչացնել։ Բայց որ պատերազմը անխուսափելի է ու եթէ ոչ այսօր վաղը միւս օր անպատճառ տեղի պիտի ունենայ։ Ես պատերազմի կողմնակից եմ, վստահ ըլլալով որ մեր թշնամիներուն պիտի կրնանք յաղթել։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՇԻԿԻ ԱՌԱՔՈՒՐԻՆԵՐԸ

«Էնկ կազէթա» կ'գրէ՝ թէ Օսմ. կարմիր Մահիկի անդամներին Տիկին Մահիտաս Մուխթար փաշայի նախագահութեան տակ ժողով գումարելով՝ որոշած են ի դէպ պատեհագոյի, Օսմ. զինուորներուն առողջապահական ամէն օժանդակութիւն ընծայել, ցոյց տալով ալպէս իրենց նախանձախնդրութիւնը իր ժողովրդին ազգային պատուոյ պահպանման։

ՔԱՂ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵՒՆԵՐ ՄՏԱԾԻ

Գրած լինք թէ Ներկայ կացութեան պատճառաւ Օսմ. քաղաքացիութիւնները պիտի հաստատուին իրարու հետ, միասին կռուելու համար թշնամւոյն դէմ։ Կը լսենք թէ Իթիլիֆը առջի օր իր խիզ կեդրոնատեղիին մէջ այս առթիւ խորհրդաժողովներ կատարեր է ու որոշումը մասնաւոր յայտարարութեամբ մը պիտի հրատարակուի։

ԿԱՐՄԻՐ ՄԱՇԻԿԻ ԵՒ ՀԻԼԱԼԻ ԲԱՇԱ

Կարմիր Մահիկի նախագահ Հիւսէին Հիլմի փաշա ընկերութեան կեդրոնատեղին երթալով զբաղեցաւ ի դէպ պատերազմի ձեռք առնուելիք միջոցներով։

*** Կարմիր Մահիկի ընդհ. ժողովը այսօր ժամը 1ին (Ը. Ե.) նիստ ունի իր կեդրոնատեղիին մէջ։ Անդամները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

*** Ամէն այն բժիշկները, վիրաբոյժները, և դեղագործները որոնք կ'ուզեն կարմիր Մահիկի ծառայել, պարտաւոր են ամէն առաւ ժամը 11էն մինչեւ 4 ընդհ. պաշտօնատեղին փութալ, որ կը գտնուի Պոլիս Մահմուտիէ ճառատէսի։

ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Բազմաթիւ վարքեր կամաւոր տրամադրուելու համար կատարուած դիմումներուն՝ պատասխանուած է թէ առայժմ պէտք չկայ։

ՈՒՐԱՑԱԾ ԴԱՂԱՐ ՁԿԱՅ

Կացութեան բերմամբ, Պատերազմ. Նախարարութեան բոլոր պաշտօնեաները այսօր կը յանձնեն իրենց պաշտօնատեղիները։

ՆԵԼՈՒԱՑԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աչի գիշեր հրաման դրած էր Տարտանել որպէսզի Պուլկար, Սերպ և Հելլէն շրջանէ ներուն անցքը արգիլուի։ Առջի օր նեղուելն բանի անցնել ուզող երեք Հելլէն շրջանեաներ Թէնգանոթի բանտեր և Պոլիս զրկուեր են։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՍՏՈՅԳ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒԻ

«Իքտամ» կ'գրէ թէ պաշտօնական չորեքշաբթիներէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն՝ Օսմ. կառավարութիւնը չատ մը մը փասար ունի ի ձեռին, հաստատող թէ Պուլկարիա և միւս Պալքան տերութիւնները հաւաքաբար անպայման պատերազմ պիտի հայտնեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԹԻՒՆ ՎՐԱՑ

Գրած էինք երէկ թէ պայմանագրեալ կան կատարելոյթով Պոլիս հասնող ուղեւորները առջի օր զինքի ձայներ լսած են մեծաւոր բնակարանի։

«Իքտամ», այս առթիւ քննութիւն կատարելով հաստատած է թէ՝ Պուլկար սահմանագլուխի պահպանութեան յատկացուած 15 պուլի ը զինուորներ յարձակած են Գուլտէրէի մեր պահակոցին վրայ, ուրկէ փոխադարձ զէնք արձակուեր է։ Այս ընդհարման մէջ Պուլկարներէն 4 հոգի սպաննուեր են. մեզմէներն ալ պարտաւորուեր են նահանջելու։ Ասոր վրայ, բազում պուլկար զինուորներ յինչալ պահակոցին վրայ յարձակեր են, որոնք կա մեռեր են Մուսթաֆա փաշայէն հասնող «Պիշլիկ» մը Օսմ. զորաց և զիւղացոց կողմէ։

ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԷԿԻ ՑՈՅՑԵՐԸ

Օսմ. հասարակական ուսանողները երէկ մեծ ցոյց մը կազմակերպած էին ի նպաստ պատերազմի։ Ասոնք, ասուտան ժամը 9ին Պայազիտ, իրաւաբանական վարժարանի «գօ ֆէրանսի ընդարձակ սրահին մէջ հաւաքուելով, պատերազմի ի նպաստ հայրենասիրական ճառեր խօսեցան և յետոյ, խմբովին Պոլսոյ գլխաւոր պողոտաներէն անցնելով, նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ, խանդավառ ցոյցեր ըրին։

Ո ասնոյներուն Պաղը Ալիէն անցած միջոցին, ժողովուրդային խուռն բազմութիւն մը՝ որուն մէջ աչքի կը զարնէին մեծ մասամբ ներսակ փաթթոցաւորներ, ընկերացած անոնց, ծափահարութեամբ ողջունելու զիրենք։

«Իքտամ»ի տպարանին պատշգամն Հիւսէին Հեմի պէյ, հայրենասիրական ճառ մը խօսեցաւ ցուցարարներուն որոնք «Կեցցէ՛ պատերազմը» աղաղակներով օդը կը թնդացնէին։

ԲԱՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ գիշեր, ժամը 8ին Նուրը Օսմանիէի Իթիհատական քլիպին մէջ օրուան ազգային մասին բանախօսեց Բուրք յայտնի Իթիհատական Էօմէր Նաճի պէյ։

ԱՐՍԼԱՆ ԵԱՁԱՂԸ

«Սապահ» կ'գրէ թէ սահմանագլուխներուն իւրաքանչիւր էջեր մէյմէկ «սրսլան եաթաղը» է, և քանի որ զոյութիւն ունի կուսակրութեան և օսմանցիներու հայրենասիրութիւնը, պէտք չէ չափէն աւելի կարեւորութիւն ընծայել թշնամւոյն տարածմունքներուն։

ՌՈՒՍ ԿՑ ԸՆԵՆ ՋԻՆ. ԿՑՈՐԴՆԵՐԸ

Օտար դեսպանատոմ զինուորական կցորդները կ'ըսեն թէ Պալքան պատերազմները հազիւ մէկ շաբաթէն կրնան իրենց պատրաստութիւնները լրացնել։ կարելի չէ եղած զինուորական և պահեստներու յատակագիծներուն վրայ ցոյց տրուած փութկոտութեամբ առաջ նետուիլ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՐԲ ՊԻՏԻ ՀՈՒԶԱՎԵ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զոյց կը չրլի թէ սկզբ երկու օրէն Պուլկար ազգային տարեդարձը պիտի տօնուի և այդ առթիւ է որ Պուլկարիա նոյն օրը պատերազմ պիտի հայտնէ։

ՍԵՐԲԵՐԸ ՁԻԱՒՈՐ ԿՑ ՂՐԿԵՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Մասնաւոր աղբիւրէ առնուած լուրի մը համաձայն, Սերպիա երկու օրէ ի վեր հեծելազօրքեր կը զրկէ Պուլկարիա։ Կ'ըսուի թէ մաս մը ալ հեծելազօրք զրկուած է։ Սերպիա Օսմ. զորեմատարին պատասխաներ է թէ ինքը պարտաւորուեր է այդ միջոցներուն դիմել, որովհետեւ Սահմանագլուխներուն վրայ Սերպերուն կրօնական զգացումները կը նեղասուին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ՁԱՆՁԵՐԸ Ի ՆՊԱՍՏ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Բարիզէն կը հեռագրուի հոկտ. 2 թուով.—

Կէս օրէն ետքը կատարուած դեսպանական ընդունելութեան միջոցին Վրա չատա ու Արտ. զորեաց նախարար Մ. Բուանքառէ ամենասիրալ և ամենասիրտական կերպով մը պնդեց Պուլկարիոյ, Սերպիոյ, Ցունաստանի և Սև Լեռան ներկայացուցիչներուն մասնաւորապէս թէ իրենց կառավարութիւններուն ձեռք առած միջոցները ծանր հանգամանք ունին։ Հաւատալ որ այս լուրը կուտայ, կ'ըսէ թէ Մ. Բուանքառէ յայտարարեր է նաեւ անոնց որ Պալքանեան Պատերազմը պէտք է խաղաղութիւնը վրդովելու բնոյթ ունենայ ամէն ձեռնարկէ ետ կենան, նոյնիսկ իրենց կ. ա. ա. ի ղրկած նպատակին համար։ Մ. Բուանքառէ չատ երկարօրէն տեսակցեցաւ Պալքանեան կացութեան վրայ նեռ

Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Իտալիոյ դեսպաններուն հետ։ Իրիկուան ժամը 10ին Բուէնքառէ ընդունեց Մ. Սասանոֆը, որ ժամանց այստեղ։

*** Հրապարակը չատ յուզուած է։ Սակարանը ընդհարապէս ազէկ բացուեցաւ, բայց յետոյ ինկան Օսմ. արժեթուղթերն ու Սերպ Ռենդը։ Սակարանը ակար է։

ԻԹԻՀԱՏԻ ՄԵԾ ՄԻԹԻՆԿՈ

Իթիհատը վաղը միւս կուսակցութեանց հետ միացած մեծ միթինկ մը պիտի կազմակերպէ բողոքելու համար պալքանեան պերութեանց դէմ։

ՍԵՐԳՈՅՈՑ ԱՐՄՏԻՔՆԵՐԸ

Սերպ պատավարութիւնը արգիլած է սերպ ալիւրի, գարիի և ցորենի արտածումը Թուրքիա։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԹՈՐԲԻԱՆԱՒԵՐ

«Ժէօն Թիւրք» կը հերքէ այն լուրը թէ Գաւաքի բացերը երկու Պուլկար թորփիլոնաւոր անսնար են։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՇԵՍՏԻՆԵՐԸ

Կառավարութիւնը հրաւիրած է Անատօլուի երկաթուղոյ ընկերութիւնը, ի հարկին արտադրելի ընելու իր վագոնները ջոյց փոխադրութեան համար։

ՀՐԱՒԵՐ ԱՆԱՑՈՂԱՆԻ ԵՐԿԱԹԻՒՂԻՆ

Պերլինէն կը հեռագրուի հոկ. 2 թուով թէ Գերլինի պուլկար հիւպատոսարանը պերլինաբնակ պուլկար պաշտօնակները հրաւիրած է փութով Պուլկարիա մեկնիլ։

ԱՏԱՂՋԻ ԱՐՏԱՏՈՒՄԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Ներկայ կացութեան բերմամբ Պուլկարիա արտածուելիք ատաղձները արգիլած ատկ ունենան։

ՊՈՒԼԿԱՐ, ՍԵՐԲ ԵՒ ՀԵԼԼԷՆ ՀՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Աչի օր Ռումանակոնով բաժնթիւ Պուլկար և Սերպ էնտենիքներ մեկնեցան։ Հելլէն հպատակներուն մեկնան ալ սկսուած է։ Հիւպատոսարանը չատերու ցաղիր առաւ աչի օր և երէկ։ Պուլկար դրշի տակ կանչուածներուն ալ Պոլսոյ Պուլկար հիւպատոսարանը սկսած է անցագիր տալ։

ՄԵԿՆՈՂԸ ՈՐ ՆԱՉԸՄ ՓԱՇԱՆ Է

«Բիւզանդիոն» «Ժէօն Թիւրքէն» առնելով գրած էր ասկի օր թէ Պատերազմ. Նախարարը Սելանիկ մեկնած է։ Իրաւ է թէ, Նազիմ փաշա անունով մեկնող մը կայ Սելանիկ, բայց ան Պատերազմ. Նախարարը չէ, այլ Սելանիկի նոր կուսակալը որ իր նահանգին մասին ձեռք առնուելիք անհրաժեշտ միջոցներուն համար հարկ եղած հրահանգները սանանալ վերջ մեկնած է իր պաշտօնատեղին։

ՕՏԱՐ ԶԻՆ. ԿՑՈՐԴՆԵՐԸ

«Սապահ» կ'ըսէ թէ օտար զինուորական կցորդները ի դէպ պատերազմի Օսմ. բանակին պիտի ընկերանան։

ՈՉ ՄԷԿ ՄԻԶԱԴԷՊ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԻՒ Վ Ր Ա Ց

Օսմ. զորեմակալութիւնը երէկ, ժամը 10ուկէսին (Ը. Ե.) հետեւեալը հաղորդեց.—

Ոչ մէկ միջադէպի մասին տեղեկութիւն ունինք, որ պատահած ըլլայ սահմանագլուխին վրայ։

Մ. ՍԱՍՈՆՕՖ ԼԱՒԱՏԵՍ Է

Բարիզէն կը հեռագրուի հոկտ. 2 թուով.— Լոնտոնէն կը հեռագրուի «Մաթէն»ի թէ Ռուսիոյ Արտաքին գործոց նախարար Մ. Սասոնօֆ լաւատես է և թէ կը կարծէ որ պատերազմը կարելի պիտի ըլլայ խուսափել։ Սոֆիէն կը հաղորդուի միեւնոյն թերթին թէ Պալքան պատերազմները հաւաքական ծանուցագիր մը պիտի առնեն բ Դրան բացատրելով իրենց ընթացքին պատճառները և չէնալ վանհրաժեշտութիւնը վճռական կերպով մը հաստատելու խաղաղութիւնը։ Եթէ Թուրքիա չնաւսի գործադրել Մակեդոնիոյ բարենորոգումները, Պալքան կառավարութիւնները վարչական մը պիտի ներկայացնեն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ ՄԱՅՈ ԱԹԹԻ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի։ Բանակիներուն ալ քսան օրէնի պատրաստութիւն կառավարութիւն։ Անոնք որ պիտի հրաւիրուին պիտի արգիլուին իրենց արհեստը ի գոն գնելէ։ Վերջապէս քաղաքապետութիւնը բոլոր թաղ. չրջանակներուն ծանուցած է թէ ի հարկին փոխադրութեան բոլոր միջոցները կառավարութեան պիտի տրամադրուին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅՍԵՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սոֆիայէն կը հեռագրուի հոկտ. 1 թուով.—

Այսօր ցոյցերու միջոցին երբ ժողովուրդը գնաց Նախարարաց Խորհուրդի պաշտօնական աչելու, պատերազմական նախարարը երեւցաւ պատուհանին ու խանդավառ ծափերու մէջ սեղ յայտարարեց.— «Կառավարութիւնը մինչեւ վերջը պիտի կատարէ իր պարտքը բայց ձգեցէք որ հանդարտիկ աշխատինք»։ Երբ ժողովուրդը գնաց հեռանալ գեղեցամառ ապչեւ, հեռանալ դեսպանը փողոց ելաւ ու գնաց ցուցարարներուն մէջեղը։ Մէկ քանի հ գի ճառեր խօսեցան, մինչ նուագախումբը կը հնչեցնէր հեղնէն և պուլկար քայլերգները։

ԿՐԵՏԷԻ ԵՐԵՍՓՈՒՆՆԵՐԸ

Աթէնքէն կը հեռագրուի թէ Հելլէն Խորհրդարանին անդամներուն համար հոն գտնուող կրետացի երեսփոխանները՝ յայտարարեցին Վարչապետ Մ. Վենիզելոսի թէ կայուցեան ծանրութիւնը նկատի առնելով իրենց մասնակցութեան ակ գտնուելու պատրաստ են։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԶՈՐՍ ՆՈՐ ԹՈՐՓԻԼԱՀԱԼԱՆՆԵՐԸ

Լոնտոնէն կը հեռագրուի հոկտ 1 թուով.—

Ռիւզեր կ'ըսէ թէ նոյն օրը հելլէն դրօշ պարզուած է Գիրքնէհաի «Բովէլ Լէրտ» նաւարանին մէջ ի հարիւ Արժանթինի կառավարութեան չինուած 4 Թորփիլահալանի վրայ, զորս Արժանթին փոխանցած է Ցունաստանի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՐՄՏԻՔԻ ԱՐՏԱԾՈՒՄԸ Ա Ր Գ Ի Լ Ո Ւ Ա Ծ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ արքայական ուքազ մը արգիլեց հարաւ-արեւելեան սահմանագլուխէն՝ արտածումը ցորենի, ալիւրի և չոր խոտի։

ԵԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՄԻՋՈՑԸ Ի՞ՆՉ Է

Սոֆիայէն կը հեռագրուի հոկտ. 1 թուով.—

Կէս-պաշտօնական «Միր» կ'ըսէ. «Խաղաղութիւնը պահպանելու համար պերութեանց ձեռքը գտնուած վերջին միջոցն է անմիջապէս և ազգու կերպով միջամտութիւն մը ի գործ դնել Թուրքիոյ եւրոպական նահանգներուն մէջ։ Եթէ սերութիւնք միջոց ունին Պալքանեան պատուիրեալներուն տալու կարելիութիւն՝ խաղաղութեամբ ապրելու և զարգանալու համար, պէտք է միջամտեն, և պահելով հանդերձ Օսմ. կայսրութեան հողային ամբողջութիւնը ու Սուլթանին վեհապետութիւնը, պէտք է Թուրքիոյ եւրոպական սահմանագլուխներուն մէջ ստեղծեն իրական ինքնավարութեան մը պայմաններ։ Եթէ սերութիւնք այս բանը չընեն ուրեմն Թող սպասեն՝ ամենամանգուռ հետեւանքներու ո՛չ միայն Պալքանի խաղաղութեան համար, այլ և ընդհանուր խաղաղութեան համար։

ՊՈՒԼՍՈՅ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Ինչպէս յայտնի է, Նախարարաց Խորհրդոյ կանխագոյն որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. իրաւունքով, պատերազմ. նախարարը պաշարման վիճակ պիտի հրաչակէ Պոլսոյ մէջ, եթէ կացութիւնը պահանջէ։

ՁԱՆԱՔՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմին մասնակցելիք բանակներուն հրամանատարները այժմէն որոշուեցան։ Պուլկարիոյ զէմ զրկուելիք բանակը պիտի կռուի Արեւելեան բանակ և կայս. իրաւունքով անոր հրամանատարութիւնը յանձնուեցաւ Թոփճու Ֆէրիզ Ալի Բէյ փաշայի։

*** «Թան.» կ'ըսէ թէ Ցունաստանի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ տակաւին ոչ մէկ կերպով հաստատուած է թէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ կողմէ Մակեդոնիոյ ինքնավարութիւնը պահանջող միացեալ ծանուցագիր մը դրած է Թուրքիոյ։

*** Պոլսէն Սեպ. 3 թուով կը հեռագրուի «Թան.»ի.— Եւրոպայէն հասած Սերպիոյ յայտուկ և օսմ. հողէն փոխադրելի ռազմանիւթերը մեծաքանակ են։ Ամէնքը կը բաղկանան 80 վագոնէ և ոչ թէ 48, ինչպէս գրուած էր։ Թուրքիա արտադրիչ էյանձնելու զանոնք, բայց տեղեկացաւ որ Սերպիա զանոնք կը բաժնէ Նովի-պազարի բնակիչներուն։ Ահա այդ պատճառաւ գրաւեց զանոնք, հակառակ Սերպիոյ յայտարարութեան թէ Նովի-Պազարի բնակիչներուն ձեռքը գտնուած զէնքերը Հրեաներու կողմէ ծախուած են, քանի որ Թուրքիա ապացոյցներ ունէր թէ ճիշդ չէ ատ։

*** կը հաւատացուի թէ Պուլկարիա 50,000 զօրք ուղած է Սերբիայէն։

*** «Թան.» կ'ըսէ թէ՝ եթէ պէտք է հաւատ ընծայել կարգ մը լուրերու որոնք մեծ մասամբ յունական աղբիւրէ բղխած են, Թուրքիա կը չարունակէ կարեւոր միջոցներ ձեռք առնել։ Թրակիոյ 11րդ զօրաբաժնէն հետեւակազօրաց գունդարակ մը Տէպէ Ագաճ հասած է։ Այս զօրաբաժնին բոլոր գունդարակները հոն կը հասնին։ 1894-1900ի եղբը դասակարգ

զինուորները Բռանթի և Տէպէ Ագաճ կանչուած են, մասնակցելու համար զազմափրձերուն։ Պէրթի զօրաբաժնին խլած պահեստիներն ալ կանչուած են, Նոյնպէս էսքիրնէն. գարձեալ էսքիրնէն, Բրբնալիէն, Պազարճիկէն, Շքօտրայէն, Սէրլէզէն, Տրճաչէն, Շթիպէն, Սկիւպէն, Միթրովիցայէն և Էլպասանէն ալ զօրք կանչուած է, համազուռար, 100 000 հոգի։ Թրակիէն Ալպանիա զրկուած զօրախումբերը հրաման ստացան իրենց տեղերը վերադառնալու։ Նոյնպէս Տարտանէլ, Իզմիր և Սէլանիկ զանուողները։

*** Արտաքին գործոց Նախարար Նորատունկեան էֆէնտի «Թանի Պոլսոյ թղթակցին յայտարարած է թէ պատերազմը ոչ Պուլկարիոյ և ոչ ալ Սերպիոյ համար նպատաւոր պիտի ըլլայ։ Ընդհանրապէս պիտի կորնչին։ «Մենք Բուլգարիի բարենորոգմանց սկսանք։ Պուլկարիա Թող բան չպասէ այս պատերազմէն որ սերութիւնքց կամքին հակառակ է։ Մենք պիտի պահենք մեր պարարիները։ Մեծ սերութիւնները մեզի հետ են։

*** Աթէնքէն կը հեռագրուի «Թանի թէ Պոլսոյ հեղինէն գեսպանը տեղեկացուցած է Աթէնքի գահլիճին թէ՝ Բ. Դուռը Սամսոնի «Բուլգարիա» հեղինէ չղեկնաւին մինչեպին առթիւ ցաւ յայտնած է և խոստացած է թէ քննութեամբ պատժել հեղինակները։

*** Մեծ սերութեանց կողմէ Պալքանեան կառավարութեանց ժամ կատարուած դիմումները ապարդիւն մնացեր են։ Պուլկարիա, Ցունաստան, Սերպիա և Սև Լեռ յայտարարեր են որ պիտի պատերազմին, որով մեծ սերութիւնները ըսեր են թէ ա՛լ իրենց համար ընելիք ոչ է բան չկայ և Պալքանեան սերութիւնք եթէ ուզեն՝ կրնան պատերազմի ձեռնարկել, ամբողջ պատասխանատուութիւնը իրենց վրայ ըլլալով։

*** Սոֆիայէ, Ցունաստանի, Պելկրատի և Զէթինէի գահլիճներուն կողմէ զեկուցագիր մը արուած է Մեծ Պատերազմեանց, որով կը յայտնեն իրենց հաստատակամ յաստիարարութիւնները՝ ներկայ կացութեան մասին։ Կ'ըսուի թէ չատ խոր տպաւորութիւն մը յառաջ բերած է այդ զեկուցագիրը, իր ուժգին արտայայտութեամբը։

***

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹԻՐԹԵՐՈՒՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԱԹԷՆԻ, 19 Սեպտ. — Հելլէն մամուլը խիստ յուզուածներ կը հրատարակէ, Հելլէն ազգը հրաւիրելով ամենամեծ զոհողութիւնները ընելու։ Հակառակորդ թերթերը ամէն քէն ատելութիւն մէկ կողմ թողով՝ կ'ըսեն թէ պատրաստ են ծառայելու հայրենեաց։ Ցունաստանի մէջ խանդավառութիւնը անսկզբանելի է։

*** Ամէն կողմ Աթէնքի մէջ, մեծ զորձունեութիւն կը տիրէ պահեստիներուն զէնքի տակ կանչուած ըլլալուն առթիւ։ Զինուորները առանց տեղի տալու ո և է խռովութեան, կը մեկնին իրենց զօրագունդերը։ Պաշտօնատուները, պանդոկները, ֆապրիքաները և զանազան ելմտական հաստատութիւնները գրեթէ ամրարուեցան։ Կառավարութիւնը իր ամենամեծ փոխադրամեները և առեւտրական նաւերը զինուորական առաքանց յատկացաց։ Զինուորական առաքումը փութով տեղի կ'ունենայ։ Ուրբ օրուան մէջ բոլոր զօրաբանակները կազմ ու պատրաստ պիտի ըլլան։

*** Աթէնքէն կը հեռագրեն Սեպտ. 19 թուով թէ Թագաւորական հրամանով պատերազմական վարժարանն և պատկի սպաներու վարժարանն չրջանաւարտ ելլողները ասսմանի բարձրացում ունեցան։ Այս սպաները խիստ բաժնուեցան զանազան զօրաբաժիններու։

*** Ցունաստանի մէջ ալ «Մարաթօնեան» հռչակուած է։

*** Սոֆիայէն կը հեռագրեն Սեպտ. 18 թուով.— Հայրենասիրական ցոյցերը կը չարունակուին։ Շրջակայ գաւառակներէն և գիւղերէն պահեստիները Սոֆիա կը ժամանեն և ժողովուրդին կողմէ խանդավառութեամբ կ'ընդունուին։ Պահեստիները իսկոյն իրենց զօրանոցները երթալով զինուորական զգեստին կը կրեն։ Սոֆիայի ամբողջ չրջակայից մէջ մեծ եռուզեռ կը տիրէ։ Առաջին զինուորները Բիլոի վանքին մոտով սահմանագլուխ կը փոխեն։ Թնդանօթաձիգները կը գրաւեն Բեբսանքայի բարձունքը։ Էսկի Պազարայի և Եանպոլի գունդերը սահմանագլուխ կը փոխեն։ Այսօր Հարամլոյի Թրնովոյի և Սիմէնի գունդերը սահմանագլուխ ժամանեցին։ Սէլիմնիի թնդանօթաձիգները այսօր սահմանագլուխ մեկնեցան։ Ասկէ զատ, Ֆիլիպէի հեղեղորդ գունդն ալ Զլոբա պիտի գանուի։ Պուրկազի 28րդ գունդը Պաքբրլի բարձունքը մեկնելու հրաման ստացաւ։ Ամբողջ սահմանագլուխի պահակոցները ամրացած են։

*** Սոֆիայի բոլոր Ռազ. կուսակցութիւնները հաւաքուելով իրենց կեդրոնարանին մէջ կեչոֆի գանկիսին ամէն օժանդակութիւն ընծայել որոշեցին։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՇԲԵՂ ԵՐԵԿՈՅԹ

22 Սեպտ. չորեքշաբթի գիշեր ժամը 9ին Մարի-Գիւզի «Գոթիայիսի սրահին մէջ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն «Հայրենասիրական Միութեան» Տեղի պիտի ունենան հայկական երգեր, չուլական ազատ չարժումներ, կոփարարութիւն, բանախօսութիւն մը Գ. Խաչատէ և «ԱՐԻՒՆՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆ»ը Թատերախաղ։ Մուտք 10 գրչ. աղոյց 5 գրչ։ 2—2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍԵՐ ՄԵՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Կայսեր ծննդեան առիթով ձեն տալ երէկ կէս օրէ առաջ նախարարները կայսպալատ երթալով իրենց չնորհաւորութիւնները յայտնեցին և այս առթիւ ներկայ կացութեան մասին տեղեկութիւններ տուին։ Իրիկուան դէմ, ուշ ատեն, կայսպալատն Ա. քարտուղար Ֆուատ պէյ, Բ. Դուռ գալով, անձամբ Վարչապետին ներկայանալով կայսերական իրաւէն անոր յանձնեց։ Ֆուատ պէյ, յետոյ կացութեան մասին տեղեկութիւններ ստացաւ և վերադառնալով պալատ հաղորդեց Ն. Վեհափառութեան։

ԻԹԻՀԱՏԸ ԿԱՋԱԿՑԻ ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Իթիհատը յայտարարութիւն մը հրատարակելով կը յայտնէ թէ իր բոլոր ուժը պիտի նուիրէ կառավարութեան ի դէպ պատերազմի ցոյց տալով այսպէս թէ՝ երբ հայրենիքին ընդհանուր չանն է որ կը վտանգուի, ամէն օսմանցի կը միանայ իրարու, որքան ալ հակառակ ըլլայ քաղաքական կուսակցութեան տեսակէտով։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՎՐԱՑ ՅԱՅՏՆԻ

Կը հաւատուի թէ վարչապետը նախկին նախարարներէն երեք չորս հոգի դահլիճին մէջ պիտի առնէ, իբր անպաշտօն նախարար, օգտուելու համար ներկայիս մէջ, անոնց փորձառութենէն։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ՎԷՃԸ

Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Պատերազմ. Նախարարութիւնը ուզած էր Հէյպէլի կղզին մէջ գտնուող Մակիալ գետնին վրայ զինուորական հիւանդանոց մը կառուցանել։ Միւս կողմէ, «ոչ» Յէնէրի Պատրիարքարանը բողոքած էր թէ նոյն գեանները իրեն կը վերաբերի, որուն հետեւանքով դադրեցուցած էր շինութիւնները, ու առաջարկած էր Պատրիարքարանին հաստատել իր իրաւունքը, զոր կորնցուցած էր Պատրիարքարանը։ Դատարանին որոշումով։

15 Յունիսէ անցեալ կիրակի օր 250 բռէ բազկոցեալ հեռագրով մը խնդրած են Սուլթանէն որ կառուցուած հիմերը քանդուին։ Բայց տեսնելով որ Դատարանին կողմէ արուած վճիռը բեկանել անկարելի կ'ելլայ, այն չինութիւններուն մէջ ապրող Յոյները կը դրգռեն որ չ'չարաշարեն։ Ու երբ առջի օր ուրիշ չարաշարներ կը բերուին, այս վերջիններուն հաց չեն ծախեր տեղացի յոյները որուն հետեւանքով չարաշարները անօթի կը մնան։ Վերջապէս, «Գալլիպի հացի յանձնառու Յարութիւն Ագա խոստացաւ վ իրենց ամէն օր հաց բերել, չարաշարները կը շարունակեն իրենց չարաշարութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՐԴԵՐԸ

ԵՒ

«ՆՈՎՈՅԵ ՎՐԷՄԻԱ»

Ռուսական «Նովոյէ Վրէմիա» անուն թերթը իր Օգոստ. 30ի թիւին երեկոյեան յաւելուածին մէջ, խօսելով Փոքր Ասիոյ մէջ «հայկական կատարածի» մասին և հաղորդելով մէկ քանի տեղեկութիւններ, այն կարծիքը կը յայտնէ որ Ջարդերուն գլուխ կանգնած և կազմակերպիչ Մուսա պէկը կը գործէ Իթթիհատի ծածուկ հրահանգով ու ծրագրով։ «Այդ գիւրաբ — կ'ըսէ յիշեալ թերթը— յարած է «Մուսեան և Յառաջդիմական» և այսպէս մեծ զոր կը խաղայ։ Այժմ, երբ երիտասարդ Թուրքերու բէժիմը տապալուեր է, Մուսա պէկը որոշեր է սահեցնել արդի գահլիճ։ Համար, որ երիտասարդ Թուրքերուս հակառակ է, ամէն տեսակ բարդութիւններ և անկանկած է որ գիւրաբերուն այսպէս գործի սկսելը առաջ երիտասարդ Թուրքերու մասնակցութեանը չէ։ Ինչերը այն է որ Հայերը չեն հաւատար՝ Երիտասարդ Թուրքերու քաջիգէին։ Առ այժմ, դասակով մեր ստացած տեղեկութիւններէն։ կուտրածը տակաւին բանակցութեան մասնէ Խարբերդի նորընտիր կուսակալ Ձէվիկ պէյի հետ, հայային թ

բողոքին տեղւոյն պարտ. փոխանորդ Մովսէս եպս. Կեսարիացեանի դէմ, որ հայ զինուորները հոգեւոր մխիթարութիւնէ կը զրկէ և երբեք չոյցելու։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ

Մեր կարծիքով է, եկեղեցական երկու երեսփոխաններու ընտրութիւնը հասարակաց ժողովոյ մը կողմէ։ Երէկ չորեքշաբթի մը քննութիւններու քառապատիկ ցանկը հաղորդուեցաւ։ Պոլսոյ եկեղեցականներուն որպէս զի յառաջիկայ հինգշաբթի այդ ցանկին վրայէն հարկ եղած ընտրութիւնը կատարեն։ Բառապատիկ ցանկին մէջ կան՝ Երուանդ Փէրատճեան, Վահան Յակոբեան վրդ. և Զարմայր Կեսարիացեան և Բարթող Թոզմեան քահանաներ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏՀԱՅ ՆԱՀԱՏԱԿՈՅ ՀՈՒԱՐ

Պաքիրայէն Սեպտ. 16 թուով կը գրեն մեզի.—«Այսօր ժամը 4-ուկէսին եկեղեցական արարողութենէ վերջ տեղւոյս գերեզմանատան մէջ նորասան հայ նահատակներու հոգեհանգստեան սգահանդէսի արարողութիւնը կատարուեցաւ։ Ներկայ էին երկսեռ վարժարանաց ու մանկապարտէզի աշակերտները, ուսուցչական խումբերը և երկսեռ խուռն բազմութիւն մը։ Տ. Հմայեակ քհ. սրտառուչ քարոզ մը խօսեցաւ ուրկէ վերջ պատգամաւոր բանախօսներէն Ս. Դ. Հնչ. Կոստանդինեան չիֆլիրէն Տքթ. Պէնէ Լիֆ., և Հ. Ե. Դանիէլեանցի կողմէ Ցարութիւն էֆ. Թէնէքճեան, նոյնպէս Սամսոնի ազգայիններէն Յովհաննէս էֆ. Սվաճեան։ Բայց Հանդէսի միջոցին ժողովուրդին խնդրուեցաւ որ Եպարքոսութեան հեռագիր մը զրկուի (արդէն հրատարակուած, Ս. Խ.) խնդրելով որ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած հարստահարութեանց վերջ մը արուի Հեռագրի պատճէնները դրկուեցաւ նաև հայ թերթերուն։ Կէսօրին Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան քլիւպին մէջ բանախօսեց Պ. Սապահ-Կիւլեան նիւթ ունենալով Բաղաքական կուսակցութիւններ և Բարեշնչական ընտրութիւններ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ԵՒ ՌՈՒՍ ԹՂԹԱԿՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պէրժէվանա Ֆէտոմասթիի Թղթակից Մ. Բաբինեանի հեռաւոր նամակն ուղղած է Ժ.օն Թիրքէ.

«Թանին», որ տրատարած էր խօսակցութիւններս Արշաւիրի Սրբազանին և Ներքին գործոց նախարարին հետ, հրատարակեց Հայոց Պատրիարքին հերքումը։ Կը հարկադրուիմ հրատարակել մանրամասնութիւնը մեր տեսակցութեան։ Հարցուցի Պատրիարքին թէ ի՞նչ պատճառով կ'ամբաստանէ Իթթիհատ քօմիթէն (վաստնցի Արշաւիրի Սրբազան զէթ վեց անգամ ինձ կրկնած էր թէ Իթթիհատականներն են յանցաւորներն Անատոլուի ջարդերուն)։

— Ամէն ոք կ'ըսէ, պատասխանեց Պատրիարքը։

— Բայց ի՞նչ ապացոյցներ ունիք։

— Կառավարութեան անդամներն ըսին ինձ։

— Նախարարնե՞ր։

— Այո, նախարարները։

— Ո՞ր նախարարները։

— Անուշա՛ն այն որ կ'զբաղի կայսրութեան ներքին վարչութեամբ։

Արդ, որովհետև Ներքին գործոց նախարար Տանիէլ պէյն է որ կ'զբաղի այդ վարչութեամբ, անոր դիմեցի սա ըսելու մէջ բնելով։

«Մինչ գո՞ւք ըսած էք Հայոց Պատրիարքին թէ Իթթիհատն է հեղինակ Անատոլուի մէջ գործուած ոճիրներուն»։

Թանին ճշգրիտ է որ տրատարած է նախարարին հետ բոլոր խօսակցութիւնները։ Կը ցաւիմ թէ ձանձրոյթ պատճառեցի Արշաւիրի Սրբազանին, սակայն խնդիրներ կան որոնց ծանրակշիռ հանգամանքը թոյլ չի տար լռութիւնը անցնիլ անոնց վրայէն։»

ԴԱՍԱՊԵՏԱՆ ՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Տիգրանակերտի կառավարութենէն Բ. Դուռ հասած հեռագիր մը պատասխանելով Ներքին Գործոց Նախարարին հարցման՝ կ'ըսէ թէ Հաննա էֆ. Գազանճի սպանութեան գէպքը տարբ ոճիր մը է, հետի քաղաքական ազդեցութենէ, հետևաբար, կ'ըսէ «Իգդամ», ծանօթ թերթերու կողմէ եղած վերագրումները, բոլորովին հակառակ են իրողութեան։

ՎԱՆԻ ՀՐՈՍԱԿԱՆՈՒՄԸԸ

Այսօրուան «Թանինի» մէջ կը կարդանք.— «Վանէն տեղեկութիւն կը տրուի որ տարագիները հետ սպէղդ լիսուն ոստիկանագիտուոր տարագ կարծելով դինեալ կարգ մը մարդոց վրայ զենք պարպեր և երկու հոգի սպաննելով, երկու հոգի ալ վիրաւորուեր են։ կատարուած քննութենէն հասկցուած է որ ասոնք քիւրտ տարագներ ձերբակալելու համար կազմուած ռնձնապատրաստեան խումբին կը պատկանին։ (Հետեւաբար բացարձակապէս կը հերքուի կառավարութեան կողմէ հրապարակ հանուած այն լուրը թէ՝ այդ հրոսախումբը Հայերէ կազմուած է։ Մ. Խ.)

ՄԻԻՍ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Միւս պատերազմը կը մղուի Պալքանի, թիւ 72. «Եփրատ» գործակալութեան առիթ, ամէն չաբթու երբ կը հրատարակուին Երուանդ Օտեանի թարգմանած նշանաւոր գործերուն Նոթ Բինքէրթօնի և Նիք Քարթրի պատկերազարդ հատորները։ Այնչափ մարդ կը պահանջէ կարելի եղածին չափ շուտ սաւանալ, և միայն էական է «Եփրատ» գործակալութեան խանութին առջեւ։ Մինչև այսօր հրատարակուած են 12 հատորներ, իւրաքանչիւրը 2 ղրշ։

"ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՆԵՐԿԱՅ ՎԻՃԱԿԸ ԲՅԶԱՆԻԿ ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ ՄԸ ԶՈՒՆԻ"

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԴԱՒԻԹ էֆ. ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆԻ

Տէր,

Ազգային Ժողովոյ զանազան խմբակցութեանց խորհրդակցական ժողովին մէջ ձեր ըրած յայտարարութիւնները զարմանք և դժրոյթ պատճառած է ինչպէս շատերուն նոյնպէս և ինձի։ Դուք իրաւունք կուտաք յայտարարելու ի մէջ այլոց թէ՝ «Հայ ազգին ներկայ վիճակը բացառիկ հանգամանք մը չունի և թէ պէտք չկայ իրարանցումի»։

Եթէ դուք պարզապէս ազգային երեսփոխան մը ըլլայիք՝ պէտք չզգայիք թերեւս այս տողերը գրելու, սակայն նկատելով որ ձեր երեսփոխանի հանգամանքէն զատ մեծամասնութեան «լիարդ» ալ էք և անգամ ալ եք հարատարութեանց յանձնաժողովին՝ պարտք կ'զգամ հարցնելու ձեզի թէ, ի՞նչ համոզմունքով է որ «ծանր ըլլալքեզրի դերը կը կատարէք ջանալով հերքել այսօրուան ազգակոչ իրականութիւնը։ Երբ ամբողջ ազգը մինչեւներով կարտայայտուի սխդեմիքի ջարդերուն դէմ, երբ ամէն օր զանազան առաջնորդներէ սրտամրմիկ տեղեկագիրներ կը տեղան Պատրիարքարան։ Երբ Ազգ. Ժողովը զբաղուի կացութեան ծանրութիւնը կստիպուի բացառիկ նիստեր գումարել և խորհրդարանական մասնախումբ մը կազմել ներկայ անասելի կացութեան գարման մը գտնելու համար՝ ձեր նպատակը ի՞նչ է այդպէս վարուելով։

Ձեր այդ յանձնաժողովին անգամակցիլը ամենայայտուն ապացոյցը չէ՞ ձեր ծիծաղելի հակասութիւններուն։

Պ. Տէր Մովսէսեան, արդեօք խելագարած էք թէ զինուցած ապագայ «մեպուսութեան» հրապոյրէն։

Եթէ ամբողջ ազգը իր պատկանելի ժողովով միասին զարդոյթ և արհամարհանք յայտնեց Ներքին գործերու նախարարի մը «դպիրները սովորական» նկատելուն համար չի կրնա՞ր ձեզ արտայայտել Ազգ. Ժողովէն երբ դուք կանպատուիք զինքը և բարոյական ամէնամեծ ոճիրը կը գործէք անոր հանդէպ ամբողջ ազգը «սուտ», իսկ, զձեզ իրաւ հոչակելով։

Ուստի նկատի ունենալով ձեր ամենամեծ պատասխանատուութիւնը ազգին հանդէպ պարտ կզգամ հրաւիրելու ձեզ որպէսզի կամ հերքէք ձեր ըսածները, և կամ հրապարակ գոչ փաստելու թէ «Հայ ազգը ներկայիս բացառիկ հանգամանքներու տակ չի գտնուիր։ Եթէ լուրեամբ միայն պատասխանէք նախկին՝ ընդունած պիտի ըլլաք թէ արժանի չէք ոչ միայն Ազգ. երեսփոխան ըլլալու այլեւ Հայ անունն անգամ կրելու։ Այն առեն ազգին կը մնայ գնահատել իր ներկայացուցիչները։

912 Սեպտ. 20 Իրաւաբ. Ուսանող
Պալիս ՊՕՂՈՍ Ե. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ

ՃՇԳՈՒՄ ՄԸ

Իզմիրէն Պարոն մը, որուն ինքնութիւնը մեզ չի հետաքրքրեր, բաց նամակ մը ուղղած է «Նոր Ա խարէ» Խմբագրութեան, նոյն թերթի 78 համարին մէջ, ըսելով թէ Իզմիրի թաղականութեան Ատենապետը պատնաղեր է «Նոր Աշխարհ»ի ցուցիչը գուրս վտարել «ծանրարժանաներով, և պարոն Թղթակիցը կարդ մը հայհոյանքներով կը փչէր իր ստութեան «փաստաթուղթը»։ Մենք, իբր ներկայ մը տեղի ունեցած միջադէպի, կուզանք երկու տողով պարզել իրականութիւնը, խնայել ապրս, համար «Նոր Աշխարհ»ի խմբագրութեան իր սիւնակները՝ նման զրպարտութիւններու առթիւ։ Թաղականութեան Ատենապետը, տեղի չտալու համար անպատեհութիւններու և արգիլելու համար մուտքը նոյն պարունակներուն որոնք, դեռ անցեալ տարիէն, զէշ վարժուած էին յանախել նոյն վայրը պահանջեց որ հեռանան եկեղեցի բակէն։ Ահա այս է եղածը, որուն համար «Հասիտարարոյ» ևն. թատառակ և ծիծաղելի բառեր ալ նետեր էր Պ. Թղթակիցը։ Դիս պէտք է ուշադրել որ նոյն թղթակցութիւնը՝ ոչ միայն գէպի ջանար. արդիւնք «Նոր Աշխարհ»ի տարածումը, այլեւ, ինքն սկիզբէն ի վեր բանարդ է եղած նոյն թերթին։ Գիտի խնդրենք «Նոր Աշխարհ»ի խմբագրութենէն որ տեղի չի տար այդպիսի սատիսներուն որոնք ազնիւ կուսակցութիւնը, այլեւ լրբութեան մը հաւցուցած, չեն քաշուիր, նոյնիսկ, կռուելու չուկաներուն մէջ պատուաւոր ազգայիններու հետ, ինչպէս անցեալ օր ալ պատահած է Հնչակեանի մը կողմէ թաղականութեան ուրիշ անդամներէն մէկուն հետ։

ՆԵՐԿԱՑ ՄԸ

ՀՐԱՒԻԷՐ

Սեպ. Հայասարարի և երկրորդական վարժարաններու բոլոր հայ, ուսանողները այս օր ուրբաթ ժամը 1ին (Ը.Ե) Դպրոցական եկեղեցին կը հրաւիրուին կարեւոր խնդրի մը համար։

Կարգադիր Մանդատարը
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
Ե. Նոբարեան Գ. Սրապեան

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԵՐԷԿԻ ՄԵԾ ՑՈՅՑԸ

Մեր լուրերու շարքին մէջ գրած էինք թէ Օսմ. հմալսարանականները մեծ ցոյց մը կատարեցին երէկ։ Պոլսոյ փողոցներուն մէջ շրջագայող մը արդարև պատերազմի մը նախօրեակին առվա կը կարծէր ինքզինքը։ Ուսանողները նախ գացին պատերազմական պաշտօնատան առվեւ և հոն ոգեւորեալ ճառեր արտասանեցին ի նպաստ պատերազմի։ Պատերազմական Նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ փաշա պատշգամը ելլելով յայտարարեց թէ պատերազմ։ Նախարարութիւնը ուրախ է և գոհ ազգին այս վերաբերումէն և թէ կառավարութիւնը իր կարգին իր պարտականութիւնը պիտի կատարէ, օրուն համար կը ընտանի վստահ ըլլալ։

«Անկցի Պուլկարիա, անկցին Պալքանները, կեցցէ՛ պատերազմը» աղաղակները երէկ կ'արձագանգէին այն բոլոր փողոցներուն մէջ որոնցմէ անցաւ ցուցարարներու հսկայ թափորը։

Ուսանողները Կայս. Պալատան առվեւ ալ հայրենասիրական ցոյց մը կատարեցին և Ն. Կայս. Վեհափառութիւնը պալատան պատուհանէն իր Կայս. գոհունակութիւնը յայտնեց անոնց։ Թափորը Բերայի մէջ դեւպանատանց առվեւ ալ ցոյցեր ըրաւ և երեկոյեան ուշ ատեն միեւնոյն ճամբով վերադարձաւ ժողովուրդին խանդավառ ծափերուն մէջ։

Ոստիկանութիւնը կարգապահութեան համար հեծեալ ոստիկաններ յատկացուցած էր այս թափորին, որուն կը մասնակցէին հազարաւոր ժողովուրդ։

Վերադարձին, Փիգատճի խմբագրատան առվեւ երկրին կանգ առին ուսանողները և այս անգամ Ալի Քէմալ պէյ խիստ գեղեցիկ ճառով մը հրահրեց ուսանողներուն և ժողովուրդին խանդավառութիւնը։ Ալի Քէմալ ի մէջ այլոց ըսաւ թէ Թուրքիա պարծանք կը համարի երեն որ իր թշնամին մէկ չէ, այլ բազմաթիւ, և թէ Թուրքերը որ ուժգնուն հոգիով Ռումելիներուն յաղթեցին, բնական է թէ այսօր 80 միլիոնոց ժողովուրդով մը աւելի մեծ յաղթութիւններ պիտի չտեսնեն։

Ալի Քէմալ պէյ վերջացուց իր ճառը ժողովուրդին բուռն ծափահարութեանց մէջ, գոչելով.

— Անկցի՛ Պուլկարիա, անկցի՛ Սերպիա, անկցի Դարատաղ և անկցին բոլոր տեղեր որոնք թշնամութիւն կը տարուցանեն հանդէպ Թուրքիոյ։

Ուսանողներու թափորը կը հեռանար «Իգդամի» տպարանին առվեւէն երգելով «Դէպի Պուլկարիա» երգը։ Ցուցարարները իրենց դարձին Պապը Ալիի առվեւ ալ կրկնեցին առաջուան ցոյցերը։

*** Ուսանողները Պէշիքթաշի մէջ գտնուած տաղանին հանդիպեցան Քեմալ փաշայի, արտաքին գործոց նախարար Նորատունկեան էֆ.ի և իթթիհատական նախարդ նախարար Թալէաթ պէյի, որոնք կառքերով կայս. պալատ կ'երթային շնորհաւորութեան համար։

Համալսարանականներու այս խանդավառ ցոյցը ուրախութիւն պատճառեց վերոյիշեալ անձնաւորութեանց, որոնք իրենց կառքերը կեցնելով, քաջալերեցին զանոնք։ Ուսանողները շրջապատելով մասնաւորաբար Քեմալ փաշան՝ պատերազմ կ'ուզենք աղաղակեցին, և ծերունի դիւանագէտը գոհունակութիւն յայտնեց ուսանողներուն որոնք կառքէն վեր բարձրանալով կը փութային անոր ձեռքը համբուրել։

Թալէաթ պէյ ալ մասնաւոր պատիներու արժանացաւ խուռնամբոխ ժողովուրդին և ուսանողներուն կողմէ, որոնք քանիցս «վկեցցէ՛ Իթթիհատ»ը գոչացին։ Զէ՞ մի որ Իթթիհատն ալ այսօր կառավարութեան զօրավիդն է։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԱՏՄՈՒԱԾ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԹԵՐԹԵՐԷՆ

«Թուրանի մէջ կը կարդանք հետեւեալները.—

ԷՏԻՐՆԷ, 18 Սեպտ.— Կանխապէս տեղեկացուցած էի թէ Պուլկարիան, կանխապէս Քէսօպէնտիլի մէջ ամրացուցած զօրքերը ներսերը քաշած է։ Վերջին անգամ հասած տեղեկութեանց նայելով, ներկայիս մէջ ի Քէսօպէնտիլ միայն մէկ վաշտ հետեւակազօրք և երկու մթերայեզ կայ։

Մակիդոնիա.— Սերպիա 3րդ դասակարգի պահեստիներն ալ զէնքի տակ հրաւիրած է։ Միւս կողմէ ժողովուրդն ալ կը զինէ։ Զինուորական առաքումները փութոյ պնդութեամբ կը շարունակուին, մանաւանդ Լէսքոֆչէի և Վրանիայի կողմերը։ Դաշտի առաքումներ ալ կը կատարուին։ Դէպի Հիսարլիք եղած առաքումները դաշտի կը պահուին։ Մեծաքանակ հաց կ'ամբարուի։ Վրանիոյ կողմերը մեծաքանակ ցորեն կը զրկուի։ Սերպիա Վլանիոյ բարձանց վրայ թիւղանօթ դնելու ձեռնարկած է։ Սկիւպէն Սեր իա անցնող վագոնները արդիլուեր են Սերպիոյ ներսերը, պատնէշ, որով վագոնները պարտաւորուած են իրենց տեղերը մնալու։ Նոյնիսկ շատ մը խաներէն և օթեւաններէն թոյլ չտրուիր որ դուրս ելնեն Օսմանցիները։ Շատեր հրաման ստացեր են վերադառնալու իրենց տեղերը։

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՋԱՐԴ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Երէկ, մեծ դժուարութեամբ Պուլկարիայէն Պոլիս դարձող ուղեւորներ յայտարարած են թէ Պուլկարիոյ Սև Ծովու եզերքները՝ Աքէօլը Պուրկազի մէջ, քրիստոնեաները յարձակելով իսլամ ժողովուրդին վրայ ջարդելու ձեռնարկեր են և երկու երիտասարդ սպաններ են։ Ի՛նչուան թէ Պուլկարիոյ ուրիշ քաղաքներու մէջ ասկալի յարձակումներ տեղի կ'ունենան։

ՄԵԾ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԻԻ ՎՐԱՅ

Թրքօպուլկար սահմանագլխին՝ Թրմրոյ և Եէնի Բազար քսուած վայրերուն մէջ, սաստիկ ընդհարումներ տեղի ունեցեր են՝ Թրքօպուլկար զօրքերու միջեւ։ Բաւական կարեւոր վնասներ կան։

*** Զանազան աղբիւրներէ կը հաստատուի թէ՝ պուլկարական սահմանագլուխին տալեւայլ կէտերուն վրայ ընդհարումները կը շարունակուին։

* * *

Երէկ երիկուն ուշ ատեն տեղեկացանք թէ ձուտա Պոլսի կողմերը յարձակում գործած են։ Վերապահութեամբ կուտանք այս լուրը, կարելի չէլլալով ստուգել։

ՊՈԼՍՈՅ ԲԵՌՆԱԿԻՐՆԵՐԸ ԿԱՋՄ ՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏ

Պոլսոյ բեռնակիրներու արհեստակցութիւնը հետեւեալը գրկած է մեզ հրատարակութեան համար.—

Մեր արհեստակցութիւնը որ մինչև ցարդ ոչ մէկ կերպով թերի գտնուած է իր հայրենասիրական պարտականութեան կատարման մէջ, այսօրէն սկսեալ իր հոգւով և մարմնով պատրաստ է ամէն կերպ հայրենասիրական և զինուորական ծառայութիւն կատարելու։ Առաջին հրամանին վրայ, պատրաստ ենք նոյն իսկ զէնք կրելով մեռնելու։

Մեր արհեստակցութիւնը կը հռչակէ իր բոլոր հայրենակիցներուն թէ հայրենիքին սիրոյը բարեխիղճ ամէն օսմանցի հայրենիքին փրկութեան համար կարեւորութիւն չընծայելով ոչ մէկ կուսակցութեան վիճերուն առնչաբար շարժի՝ բռնելով իր կուրծքը արտաքին թշնամիներուն առվեւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ՄԻԹԻՆԳԸ

Այսօր ժամը 4ին (Ը. Թ.) մեծ միթինգ մը տեղի պիտի ունենայ Սուլթան Ահմէտի հրապարակը, նախագահութեամբ Իթթիհատի նախագահ ծերակուտական Ֆուատ փաշայի։ Միթինգին ներկայ պիտի գտնուին հազարաւոր ժողովուրդ նաև Պոլսոյ չրջանակներէն։ Պիտի բանախօսեն հետեւեալները.— Իթթիհատի Բ. նախագահ Կիւմիւլճինէի երեսփոխան Իսմայիլ պէյ, Ալի Քէմալ պէյ, Տէպրէի նախկին երեսփոխան Պասը պէյ, Տիրան Քէլեկեան էֆէնտի, Պուշչ էֆէնտի, Սեբաստիոյ նախկին երեսփոխան Շիւքրի էֆէնտի, Եզբէմ Բէշարա պէյ, Ցօքթ. Բիլա Նաւր պէյ, Ամասիոյ նախկին երեսփոխան Ի Մայիլ Հագգի փաշա, Դաւիթ էֆ. Տէր Մովսէսեան, Ֆուատ Շիւքրի պէյ, Ցերվիշ Հիմա պէյ, Հիւսէյին Բեանի պէյ, Էմին Շամի պէյ և Տաղաւարեան էֆ.։ Միթինգէն յետոյ ցուցարարները կայս պալատ ալ պիտի երթան։

Միթինգը տեղի պիտի ունենայ նախ ժամը 10ին (Ը. Ե.) Իթթիլաֆականներու եղանակ, իսկ կէսօրէ ետքը, ժամը 2ին, Իթթիհատականներու կողմէ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ վարչապետ Ղազի Մուխթար փաշայի նախագահութեան տակ։ Խորհուրդը նկատի առնելով Պալքաններու կացութիւնը՝ երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը պէտք եղած որոշումները տուաւ։ Խորհուրդը նրկամ առաւ արտաքին գործոց նախարարութեան հասած հեռագիրները և գեսպանական տեղեկագիրները, ինչպէս նաև Պուլկարիոյ և Սերպիոյ մէջ իսլամներու նկատմամբ ցոյց արուած թշնամական վերաբերմունքին նկատմամբ հասած տեղեկութիւններու վրայ խորհրդակցեցաւ։ Նաև Իտալիոյ հետ կնքուելիք հաշտութեան գրիչ մասին կարգիքներու փոխանակութիւններ կատարեց, և այս առթիւ երկ ազգական նախարար Բէչիա փաշայէ եկած հեռագիրը, որ բանակցութեանց յաջողակս վերջացած ըլլալը կը հաղորդէր, նկատագրեան առնուեցաւ, այնպէս որ կարելի է ըսել թէ հաշտութիւնը իրողութիւն մը է այլ ևս։ Երէկ ևս փոխառութեան խնդիրը նրկատագրեան առնուեցաւ։

ՎԱՅՐԿԵԱՆԷ ՎԱՅՐԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԱՆ ԿԸ ԱՊԱՍՈՒԻ

Երկկ պաշտօնական շրջանակներու մէջ վայրկեանէ վայրկեան պատերազմի պաշտօնական յայտարարութեան կ'սպասուէր։ Նախարարաց Խորհուրդը ցրուելու պահուն մեր խմբագիրներէն մին տրտաքին գործերու նախարարին ծանօթանալով անհամբեր բաւոյք տեղեկութիւն մը քաղել ուզեց։ Ահա, թէ ինչ պատասխան տուաւ Դաւիթ էֆ. Նորատունկեան։— Մինչև այս վայրկեան պաշտօնապէս պատերազմը չէ յայտարարուած, որովհետև ոչ մէկ կողմ վերջնագիր չէ ներկայացուած։ Սակայն վայրկեանէ վայրկեան կ'սպասենք պատերազմին պաշտօնականացման, քանի որ այլեւս անխուսափելի գարձած կարելի է նկատել։ Հաւանական է որ պաշտօնապէս վերջնագիր մը կարճ ատեն մէջ հաղորդուի։

ՍԵՐՊԻԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ

Սերպ կառավարութիւնը 48 ժամ միջոց տուած է Օսմ. կառավարութեան որպէս զի գրաւուած ռազմանիները յանձնուին իրեն, հակառակ պարագային պատերազմը հրաչակուած պիտի նկատէ։

ՑԱՐՁԱԿՈՒՄ ՊԷԼԿՐԱՏԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՎՐԱՅ

Պէլկրատի մէջ ցուցարարները յարձակելով օսմ. դեսպանատան վրայ, նախատական բռնագործութիւններ գործելով՝ չէնքին ամբողջ տպակիները կոտրեր են։ Ցոյցերը կը շարունակուին։

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նէսարիական դեսպան Մարքէ Բալլավիչնի երէկ Բ. Դուռ գալով յօրդորբար այցելեց արտաքին գործոց նախարարին և Գեսպական Խորհրդոյ նախագահ Քեամիլ փաշայի։ Դեսպանին տեսակցութիւնը, որ ներկայ կացութեան մասին էր, խիստ երկար տեւեց։ Դեսպանը այս առթիւ պարզեց իր պետութեան տեսակէտները և բանչիք ուղղութիւնը՝ ծագելիք պատերազմի միջոցին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ

Կը տեղեկանանք թէ՝ իտալական նաւատորմը որոշած է այլեւս քաշուիլ Արշիպեղագոսի ջուրերէն, նկատելով որ բանակցութիւնները լաւ ճամբու մէջ են։

ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԴՐՕՇԻ ԽՆԴԻՐԸ

Թէեւ «Իգդամ» իր երէկի թիւին մէջ գրած էր թէ՝ պուլկարական, հելլենական, սերպական և Փորտաղի Պոլսոյ դեսպանատունները, հանգամանք չորեքշաբթի օր կայսեր ծննդեան տարեդարձը բլլալուն, դրօշ չեն պարզած, բայց Բ. Դրան տեղեկատուութեան դիւանը կը ծանուցանէ թէ՝ կայսեր ծննդեան տարեդարձը երէկ (հինգշաբթի) ըլլալով, նոյն դեսպանատունները, ըստ սովորութեան իրենց դրօշները պարզած էին։

ՄԻՐՏ ՊՕՍՊԵ

Բ. Դուռ կը հեռագրեն թէ Սէրէզի և Սելանիկի մէջ Պուլկարները գարձեալ պօմպաներ նետեր և պատճառ եղեր են բողոքաթիւ անձերու վիրաւորուելուն։ Պօմպանիներէն ոմանք ձերբակալուեր են։

4000 ՀԵԼԼԷՆ ՀՐՕՍԱԿՆԵՐ

Զարս հազար հելլէն հրոսակներ սկսեր են սահմանագլուխին վրայ յարձակումներ ընել։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՕՖԻՈՅ ՊՇՏԵՐԱԶՄ ՊԻՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԷ (*)

Ինչպէս գրած ենք մեր լուրերու բաժնին մէջ, հանգնեալ կը ստատուի քաղաքականներու մէջ տարածուած այն գրոյցը թէ Պուլկարիա իր անկախութեան հրաչակման տարեդարձին օրը պիտի հրատարակէ պատերազմ։ Եւ որովհետև այսօր հինգ. 21 (Ն. Տ) տարեդարձի օրն է Պուլկարի անկախութեան, հաւանական է որ Պուլկարիա այսօր պատերազմ հրատարակէ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԵՐ

ԻՑՆԷ ԱՏՍՑԻ ԲԱՑԵՐԸ

«Թէրճէմանի» Իյնէ ատայի թղթակիցը կը գրէ թէ Պուլկար թորփիլանաւերը տեսնուած են կզզին բաներ։

ՀԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա. զօրաբանակի (Պոլիս) ընդհ. հրամանատար անուանուեցաւ զորավար Ապասուլլահ փաշա, երէկ պատերազմական նախարարին այցելելով, պատերազմական խնդիրներու մասին երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

*** Բ. Դուռ հասած տեղեկութիւններու համաձայն սերպ սահմանագլուխէն կարգ մը սերպիացիներ անցեր են օսմ. հողը և քննութենէ մը յետոյ վերադարձեր են։

*** Էտիրնէի կուսակալութենէ Բ. Դուռ հասած հեռագրի մը համաձայն, իբր թէ պուլկար կառավարութիւնը իր թնդանօթաձիգ զինուորները կ'արձակէ։

*** Դեբրանիայէն Պոլիս եկող կառաքուք մը, որ օսմ. կառավարութեան հաշուոյն ռազմամթերք կը բերէր, Սերպիոյ մէջ վար դրուած է։

*** Սպայակոյտի անդամներէն դնդապետ Բէրթիվ պէյ, երէկ Բ. Դուռ գալով նախարարաց խորհրդոյ մէջ գանուող Նազրի փաշայի հետ տեսակցեցաւ և կարդ մը հրահանգներ ստանալով մեկնեցաւ։

*** Պոլսոյ Ազգ. և Մեխանիք փաշա շոգենաւեր իրենց պատոյքները լրացուցած ըլլալով մեկնելու վրայ են։

*** Նեքտարի և Պրանայի պաշարման վիճակը ջնջուած է։

*** Սապահէտտին էլիան երէկ ընդունուեցաւ Սուլթանէն։

*** Ամերիկայէն գալիք հելլէն կամաւորներուն թիւը 20,000ի աւելի է։

*** Դեսպանատանց Թարգմանները և Գարատաղի գործակատարը, ինչպէս նաև զանազան հաստատութեանց տնօրէնները, երէկ կայսեր. Պալատ երթալով իրենց ընդհանուր թիւնները յայտնեցին։

*** Ցունաց Պատրիարքը և ուրիշ յարանուանութեանց ներկայացուցիչներ ևս շնորհաւորութեան համար կայսեր. Պալատ գացին։

*** Կառավարութիւնը արգիլած է Պուլկարներուն և Յոյներուն Պոլսէն մեկնիլը։

*** Նորատունկեան էֆ. Մոնթէքօ.ի խմբագիրներէն մէկին հարցման պատասխանելով ըսած է.— կացութիւնը յաւ ծանր է, պիտի ջանանք խաղաղութիւնը լուծել, սակայն հակառակ մեր խաղաղասիրութեան, կրնայ հակառակը պատահիլ։

*** Հելլէնական նաւերուն համար Հելլէն դեսպանը երէկ ևս Նորատունկեան էֆ.ի քաղաքեց ըսելով թէ անոնց արգելքի տակ առնուիլը հակառակ է միջազգային իրաւանց։

*** Երէկ 100ի չափ Ցունաստանցիներ փոքրելու մասնագրութեամբ նաև կը Նրատէին, երբ ձերբակալուեցան։

*** Պուլկարները ամենէն աւելի ամրացուցած են Գումանովոն որ Մակեդոնիոյ բանալին է ը՝ըսուի։

*** Զարմայ կը յրլի թէ եթէ Բ. Դուռը ժամ առաջ վերջ չտայ յոյն նաւային խնդրին յարաբերութիւնները կրնան խրդուիլ։ Երէկ ուշ ատեն ոչ է կարդացուած թէ չէր եղած։

*** Տէվրէշ Հիմա և ալի Քէմալ պէյերը երէկ երեկոյ «Թէփէ Պաշի» պարտէզին մէջ ներկայ կացութեան առթիւ բանաբեր խօսութիւններ ընթերցեցին պէյ «Մանզումէ» անուն ուսանողը կարդաց։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ 3 հոկտ.— «Նովոյէ Վրէմիա» կ'ըսէ թէ ձգելու է հակառակորդներուն որպէսզի զենքով վճռեն իրենց գատը։

ԲԱՐԻԶ 3 Հոկտեմ.— Այն կարծիքը տարբ թէ ռակուսի ժամանակը չէ եկած որպէսզի Եւրոպա վճռական միջամտութիւն մը բնէ։

ՔԻՐՃԱ ԱԼԻ 3 հոկտ.— Այսօր մէջ Պուլկարներու կողմէ 4 Թուրքեր սպանուեցան և գիւղի մը վրայ յարձակում գործուեցաւ։

Պ"ՌՆԱ, 3 Հոկտ.— Վռանայի փողոցին մէջ Պուլկարներ Մուքիթի Հաճի Եսերը՝ կեցուցին, ծեծելէ ետքը թող տուին։ Թուրք մարդամարտ մը սասսկի վիրաւորուեցաւ։

ՍՕՖԻԱ 3 Հոկտ.— «Մէր» կ'ըսէ թէ ներկայ կացութեան եթէ վերջ տրուելուն փափաքող են պետութիւնները թող դնան որ Մակեդոնիոյ մասին կարգ մը ջամաուութեամբ միայն պիտի կարենան յաջողիլ։

ԲԱՐԻԶ 8 Հոկտմ. Իտալիա կը փափաքի որ պատերազմը՝ եթէ ծագի սահմանափակուի միայն Պալքաններու մէջ։

ԱՌԱՆՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա. զօրաբանակի (Պոլիս) ընդհ. հրամանատար անուանուեցաւ զորավար Ապասուլլահ փաշա, երէկ պատերազմական նախարարին այցելելով, պատերազմական խնդիրներու մասին երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

*** Բ. Դուռ հասած տեղեկութիւններու համաձայն սերպ սահմանագլուխէն կարգ մը սերպիացիներ անցեր են օսմ. հողը և քննութենէ մը յետոյ վերադարձեր են։

*** Էտիրնէի կուսակալութենէ Բ. Դուռ հասած հեռագրի մը համաձայն, իբր թէ պուլկար կառավարութիւնը իր թնդանօթաձիգ

ԷՍՊՐՕՆ ԼԱՆՁՈՒՍԷԹ

ԵՐԿԱԹԷ ԴԻՄԱԿՈՎ ՄԱՐԴԸ

Ո՞Վ ԷՐ ԱՌԵՏԻՌ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿԱՐԴՈՒՈՂԸ

8

Դռճանը անարկու ժպիտով մը պատասխանեց անոր.

— Ա՜հ, ա՜հ, պարզ զգուանք մը թեռուս ունի լայնօրէն վարձատրէր զիս քան այս ոսկիներու կոյտը... Է՜հ, ասելի ազէկ գործին նայինք։ Առանց խղճի և առանց սրտի ունի՞ ձեր զուանը պիտի ըլլամ... ուրեմն միասին դառնենք...։ Ձեզի ըսի թէ ունի՞ մեծ և արդէ ձեռք ձգուելիք գանձ մը պիտի չուենենամ ձեզի... զայն նորէն կ'առաջարկեմ ձեզի խնդրելով որ այս անգամ ընդունիք ոչ թէ իմ զգուանքներս, այլ ատելութիւնս բաժնիք...

— Չեմ հասկնար զՁեզ...

— Վայրկեան մը առաջ, կը խորհիքք որ այս գիշեր հոս գալիք խորհրդաւոր անձնաւորութեան խնդիրը թերեւս ունի մեծ հարստութիւն մը կ'արժէ... կարելի է ան չէ... բայց ապահովարար պէտք է ըսեմ...

— Ի՞նչ է այդ գաղտնիքը, հարցուց Տիկին Սքաթոն, որուն փառասիրութիւնը քանի մը բառով արթնցած՝ բոլոր իր միւս զգացումներուն վրայ տիրապետեց։

— Այդ գաղտնիքը դիւցազին ձեռքը ամենամեծ զէնքն է, սակայն զգուշացէք... եթէ անիկա ձեր ձեռքը իբր գործիք չծառայէ բոլոր ժողովրդներուն դէմ, այն ատեն ձեզի դէմ կը դառնայ և ձեզ մահուան կը տանի։

— Մարի՛կ ըրէ, Կնիքաֆո՛ն, ըսաւ այրին անառականալի ժպիտով մը, դուն զիս անարժան ծոր մը տեղը դրիր... ինքզինքս չեմ ուզեր արդարացնել... սակայն չո՛ւրջդ նայէ... ես կը կարծէի որ դուն երջանիկ ես Պրէվանի ստացուածքներուն մէջը... մինչ պարտաւո՞ր էի զքեզ այդ հանգստութենէն կոչելով իմ թշուառութեանս մէջը նետելու...

— Թող ձեզի հետ ըլլայ՛...

— Լա՜ւ, ինչ որ ալքատ եղած ատենս չգիտցայ ընել, հարուստ եղած ատենս պիտի ընեմ... ալ ինձմէ չպիտի բաժնուիս, Կնրաֆո՛ն...։

Եզական ժպիտ մը թափառեցաւ դռճանին շրթունքներուն վրայ, շլուխը շարժեց և դառն հեգնութեամբ լեցուն ձայնով մը ըսաւ.

— Այդ անսակ խոստում մը ընելու պէտք չկայ... ես այդ գաղտնիքը ձեզի կրնայի ըսել... ոչինչով...

— Ոչինչո՞վ...

Եւ, իր կարգին մանկամարդուհին անոր աչքերուն մէջը նայելով ուժգնապէս.

— Միայնիդ մէջը բան մը կը կարդամ, Կնրաֆո՛ն...։

— Ի՞նչ.

— Կը սիրես։

Իվոնին սիրահարը չկրցաւ սարսուռ մը զսպել և կատաղի փայլով մը ակնարկը վառեցաւ.

— Այո՛, ըսաւ խուլ ձայնով մը, իրաւ է... սակայն նաեւ կ'ատեմ...

— Այդ ատելածային ո՞նձը.

— Այո՛,

— Սակայն ո՞վ է ան.

— Ֆրանսայի թագաւորը,

— Թագաւո՞րը... իրաւ որ խենդ ես դուն։

Կնրաֆոն հանդարտօրէն ուսերը թօթուեց և հանդիսաւոր երեւոյթ մը առաւ.

— Շիտակ ըսէք, ձեր երազը չէ թագաւորին սիրուհին ըլալը...

— Բայց...,

— Զգեցէք որ խօսքս լմնցնեմ... ձեզի կ'ըսեմ որ այդ երազը պիտի իրագործուի...։

— Ե՞ս, սիրուհի՞...

— Ամէն ալ ատելին, կարելի է... վասնզի քանի դուք բարձրանաք, այնքա՜ն իմ վրէժս պիտի լուծուի...։ Ես ձեզի կ'ուզեմ բարձրացնել պատուանդանի մը վրայ, միայն թէ իմ ատելութիւնս ալ ձեզի հետ բարձրանայ...

— Միայնդ հասկցաւ...

— Նոխ պայմաններս կամ լաւ ես զսպել և կատաղի փայլով մը ակնարկը վառեցաւ.

— Այո՛, ըսաւ խուլ ձայնով մը, իրաւ է... սակայն նաեւ կ'ատեմ...

— Այդ ատելածային ո՞նձը.

— Այո՛,

— Սակայն ո՞վ է ան.

— Ֆրանսայի թագաւորը,

— Թագաւո՞րը... իրաւ որ խենդ ես դուն։

Կնրաֆոն հանդարտօրէն ուսերը թօթուեց և հանդիսաւոր երեւոյթ մը առաւ.

— Շիտակ ըսէք, ձեր երազը չէ թագաւորին սիրուհին ըլալը...

— Բայց...,

— Զգեցէք որ խօսքս լմնցնեմ... ձեզի կ'ըսեմ որ այդ երազը պիտի իրագործուի...։

— Ե՞ս, սիրուհի՞...

— Ամէն ալ ատելին, կարելի է... վասնզի քանի դուք բարձրանաք, այնքա՜ն իմ վրէժս պիտի լուծուի...։ Ես ձեզի կ'ուզեմ բարձրացնել պատուանդանի մը վրայ, միայն թէ իմ ատելութիւնս ալ ձեզի հետ բարձրանայ...

— Միայնդ հասկցաւ...

— Նոխ պայմաններս կամ լաւ ես հրամաններս հասկցնեմ...

— Խօսէ՛։

— Իմ կամքիս դուրս ձեւակերպութիւններ ընելով ինքզինքս խաբելը անօգուտ է... Ինչ որ ալ ընեմ, ինչ որ ալ հրամայեմ, կուրօրէն պիտի հնազանդիք ինծի...։ Միայն ձեզի կը յիշեցնեմ որ ձեր ձեռքը տալիք զէնքս կրնայ նաեւ ձեզի դէմ դառնալ և զՁեզ մահուան առաջնորդել...։ Ուրեմն, կը պահանջեմ՞ որ առանց վարանումի, առանց ընդդիմութեան, հետեւիք այն հրահանգներուն՝ զորս ձեզի պիտի ուղարկեմ օրը օրին, կամ ես անձամբ պիտի բերեմ, ինձի վերապահելով այն վայրկեանը որ պէտք է ես զործեմ։

— Ցեառ՛ դ.

— Հիմայ այլեւս Տիկին մը Մոնթէսբանի ձեզի առած հրահանգներուն հաւատալ չարժեցիք։

— Ցեառ՛դ, ի՞նչ կը սպասէք...

— Գրեթէ ոչինչ... եթէ յանկարծ բան մը չպիտի մերթէ, պիտի խնդրեմ որ ինձի բանաստեղծի պաշտօն մը տաք...։ Հիմայ կ'ընդունիք կոր որ իմ հրամաններս պիտի գործադրեք առանց ընդդիմութեան և առանց ակարանալու, ոչ ալ վախով։

— Կ'ընդունիմ։

— Լա՜ւ, քովս նստեցէ՛ք և առանց զիս ընդմիջելու չարունակեցէք։

Դռճանը սկսաւ պատմել այն բոլոր անցքերը, որոնք տեղի ունեցեր էին իրեն Պրէվանէն եկլելով մինչեւ Բարիզ հասնելը, անոր հանդիպիլ Սէնեէօ Լուիին ճշմարիտ ինքնութիւնը և ամփոփեց այն ծրագիրը, զոր յղացեր էր վերջին ձեռք ձգելու բանտարկեալը, որ փոխած էր և կործանելու համար Տիկին մը Մոնթէսբանի չնչան ծրագիրս, որպէսզի ժորը միջնորդութեամբը թագաւորին միաքին մէջ տեղ մը դրաւէ։ Տիկին Սքաթոն այս յայտնութիւնները նաեւ ամենամեծ ապշութեամբ մակէ բրաւ, մանաւանդ Ֆրանսայի թագաւորին ծննդեան պարագան, բայց քիչ քիչ իր նուրբ իմացագութեամբ սկսաւ նըկատի առնել ամենէն դժուն գաւառդութիւնները, զորս Կնրաֆոն պարզ ներշնչումով մը իր ուղիւը կը պարզէր, այսպէս զլուխը վար ծռած՝ կը պահէր ուրախութեան կայծերը որոնք իր աչքերուն մէջը կը շողային։

(Շարունակելի)

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՍՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانية

SOCIÉTÉ ÇOMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹՊՈՒԼ, ԳԱԹԵՐՃԵՐՈՂԼՈՒ ԵԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխատուութիւններ, առեւտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բամբեթուղթերու, պարտատոմսերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չեքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հեռագրական վճարում ամսներ, ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս աշխարհիս բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բամբեթուղթեր և պարտաթուղթեր թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներու վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ եւ կը զեղչէ առեւտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, բամբեթուղթեր և կարմներ։

Կ'ընդունի դրամական ամանաներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար լուսագոյ կերպով կազմակերպուած սպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՕՆՏՈՒԿ

Խնայողութիւնը մեր հաճոյքին մէջ քաջալերելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով դուժարներ

Դրամատունս կը կատարէ նաեւ թէ՛ իր հաշուին, թէ՛ ժամանակութեամբ և ուժիներու հաշուին ամէն տեսակ արդիւաբերութիւններու և ապրանքներու գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու։

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը ժամանակի ոնոց։ Կ'ընէ հաշուգուռ չինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանզումէ»ի տնօրէնութիւնը դիւրութիւն մը տալու համար ժողովուրդին «Հանրային Գործակատարութեան ընկ» անուամբ ընկերութիւն մը կազմած է կարող օրէնսգէտ և ձեռնհաս անձնաւորութիւններէ բաղկացած, զոր կ'ստանձնէ թէ՛ Պոլսէն և թէ՛ դաւառներէն յանձնարարուած դատական փոխանորդութիւնները, գատական և վարչական հետապնդումները, զինուորագրութեան վերաբերեալ գործողութիւններ, թէմթիթիւ և կալուածական տուրքերու դեղումները, դրամական փոխատուութեան և առուծախի կալուածական միջնորդութիւնները, մեծաշորհի խնդրանքները, վաճառատորներու պայմանագրի մատակարարութիւնը խիստ դիւրամատչելի վարձքով և կատարեալ ողջամտութեամբ։

Դիմել Պաղ Ալի ճատուէի «Մանզումէ»ի խմբագրատան Հանրային Գործակատարութեան ընկ. տնօրէն Կ. Թոքաթլեան էֆ.։

ՏՔԹ. Գ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Աբանց և կանանց ծննդամիզական և ԳԱՂԶԻԱԿԱՆ ԱՆՏԵՐՈՒ

Նրբաբար տարիներ զանազան հիւանդութիւններու մէջ զբաղանալով, իր առաջին փորձառութիւնովը բժշկական նորագոյն մէթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ ֆրանսիական, ջերմամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, ամնական անկարգութիւնները, բրսաքթի եւ միզամանի, ինչպէս նաեւ սամանքի, սրսի, թոքերու, ողնաշարերու և երիկամներու հիւանդութիւնները և զանազան յաճառ վէրքեր։

Բացի կիրակէի, ամէն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ կը գտնուի Սիրգէնի, Թաքսիմ Ալանի Ամբարի համատեղ։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1908 Թուականին ի Բարիզ, Սէն-Լուի և Նեքեր հիւանդանոցներուն մէջ կատարելագործելով իր մասնագիտութիւնը, արի ժամացած է մէկ քանի «սէրթիֆիքա»ներու։ Այս անգամ ալ Երլիխի դեղին «606» վերջին նորագոյն գրուեցքը տրեան մէջ ներարկումը, Վիեննայի, Բարիզի և Գերլինի հիւանդանոցներէն զատ, մասնաւորապէս Գրանֆիորդի Երլիխի դարմանատան մէջ մասնաւորապէս ըլլալով յաջողութեամբ կը դարմանէ Գրանկախաը, ժորքի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ հին և նոր ներարկումը առանց հետք մը ձգելու։ Հիւանդ ի՛նչ-ընդունի ամէն օր, բացի կիրակէի, Գալատ Գարու, Չաքարջիներ Հանի Գեչբիի կից, Նալբոզ խան Թիւ 3 դարմանատանը։ Մէջի և տրեան ամէն տեսակ մի՛գրասարքի և քիմիական քննութիւնները ի հարկին կը կատարուին։

ՏՔԹ. Ա. ԱՐԱՄ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԲԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով եկեղարական նուրեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած ու ամէն նորագոյն մէթոտներով մեծ յաջողութեամբ կ'զբաղիմ խուլութիւնը, գլխու պտոյտ ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալն ու ականջի, քիթի, բերանի, կոկորդի ու թանկի ամէն տեսակ հիւանդութիւններու։ Նամանաւանդ երեսի ու քթի վրայ ծանուութիւնները, որոնց ցարդ անբուժելի նկատուած էին։ Առանց գործողութեան, կատարելապէս կ'լուծէ նորանոր գործիքով մը։ Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և ազայոց կոկորդի նշիկները (պատէմիկի) կը հանէ առանց արիւնահոսութեան, իր մասնաւոր գործիքով։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Գալաթա Գարու, Հաժիսիկ Սիպիլի դիմաց, Իլիթճեան դեղատունը, կէս օրէ վերջ Դերտ, Շիտակ ճամբայ, Թոգսիմի Ֆրանսական հիւանդանոցին կից անկիւնի տարարքմանը Ուրբաթ օրերը միշտ դեղատունը կէս օրէ առաջ։ Իսկ Երեքշաբթի օրերը կէս օրէն վերջ իր արարքմանը ձրիաբար պատրաստ է զարմանելու աղքատ հիւանդները։

ՀԱՅ ԴԱՄ

ՅՈՒՆԵՐԷՆ ԲԱՅԻՐ

ԹՂԹԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԲՐԳՄՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Նպատակ 2 գրչ., ամիսը 2 մէջիտ

Դիմել Ս. Դանիէլեանի

Թիւ 13, Սեբաստիա խան, Մալա Թաշի (Ցանկեան Համամ)

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ, ՊԱԼԻ ՓԱՇԱ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

այս գեղարանը որ հասարակութեան վստահութեանը արժանացաւ, ժամանորապէս գեղերու խիստ թարմութեան, գեղագիրներու ճշգրիտ պատրաստութեան համար, այս անգամ իր յանախորդները դոհ ձգելու նպատակով բերել տուած է «Էկլը» մարգարիտով ՄԻՋԱՏԱՊԱՆ ամենազարդեցիկ փունջն, որ մէկ անգամէն իսպառ բնաջինջ կ'ընէ մոլուկները։

ԿԸ ԲԻԻ ՆԴՄ ՄԸ ՓՈՐՁԵԼ

ԳԻՆԵՐԸ ԴԵՒՐՄԱՏՋԵԼԻ ՕՆ

ՄՆՕԹ. — Այս գեղարանը կը յանախան փարձ ու կարող բժիշկներ և կը դարմանուին հիւանդներ մասնաւոր սենեակի մը մէջ։ Հինգշաբթի կէս օրէ վերջ և չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ ձրի զարմանում։

Դեղարանին բոլոր դեղերը զուտ անգլիական և գաղղիական են, պատրաստուած՝ դեղագործական արհեստին վերջին մէթոտներու համաձայն։

Դեղարանս ունի հոմ մէթրք մը գոնեաքներու, ο տը քալօնեներու, ակամի փուչերու և վրձիներու, քինինայի հիւթերու։ Կայ նաեւ «Ֆրանսին»ը, որ միակ դեղն է դլխու թեփերը անհետացնելու և մազերը աճեցնելու, գին 5 դրուշ։

Գինները դեւիրմատջեալի օն

ՏՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍ ՆԱԳԷՏ ԱՋԻԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական հավաստարանի ակնաբուժական քլինիքին մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Բէնգ—Վէնի հիւանդանոցին մէջ իրրեւ ակնաբոյժ երկար ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռք անցուցած ըլլալով, մեծ խնամքով կը գործէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, լիները (չաշը) կը լոկէ առանց զգծողութեան, և մինչև ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Փրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու խիստ յստակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ։ Քիլիզէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները երակներուն մէջ նորահնար դեղ մը ներարկելու արմատաքի կը դարմանէ։ Մեծ յաջողութեամբ և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քաթառակտի (փէրտէ) ամէն տեսակ գործողութիւններ։ տեսողութենէն զուրկ և ուռած աչքերուն տեղ բնականին յարմար և նման արուեստական աչքեր կը դնեմ։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Պահէճ Գարու, Հաժիսիկ սիպիլին դիմաց, Իլիթճեան դեղատունը, կէս օրէ վերջ Դերտ, Շիտակ ճամբայ, Թոգսիմի Ֆրանսական հիւանդանոցին կից անկիւնի արարքմանը Ուրբաթ օրերը միշտ դեղատունը կէս օրէ առաջ։ Իսկ Երեքշաբթի օրերը կէս օրէն վերջ իր արարքմանը ձրիաբար պատրաստ է զարմանելու աղքատ հիւանդները։

ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՄԱՆԱՁԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

Խիստ հաստատուն չինուածքի եւ ամենաընտիր ներիթեղն

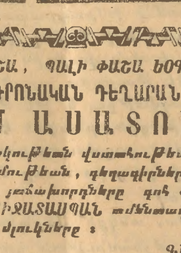

ԱՃԽԱՐՀԻՍ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

Անվրդեալի ընտանիքի և գործատնոցներու համար

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343, Գալաթա Սինկէր խան և Դարաքէօյ Թիւ 120։ Սուլթան Համամ, Սուլթան Պայազիտ և Ֆաթիհ Հաֆըզ Բայտ, Թիւ 64։ Սկիւտար Զարէզը պօյը Թիւ 15։ Գալաթա Մօտա ճատէսի։ Մաքրիքէօյ երկաթուղիի հրապարակը։ Պալաթ, Քէօրրիւ Պաղչ, Թիւ 113։ Պէշիկթաշ Շիրքէթի նամատատոյցին դիմացը։ Բանկալթի Թրամվայ ճատէսի Թիւ 57։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Արեւելքի համար.—Կ. Պոլիս, Բերա Մեծ-փողոց, 343

ԶԳՈՒՇՆԼ ԿԵՂՄԵՐԷՆ ՊՂՆՁԵԼ ԳՈՐՄՐՆԻՆ ՎԱՌՆԻՇԸ

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԳԱԼԷՄՔԵՐԵՆ

Բերա, մեծ փողոց, Ազա Ճամիի դիմացի կարգը, Թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս համոզուած որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ պարագային՝ երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և ազնուրիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, փութացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբեք չհիւանդնանք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենանք ո և է դեղագիրի մը պատրաստութեան, համեցեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք արուեստին ամենանուրբ պահանջումներու համաձայն դեղերու խրճիմիա պատրաստութիւն դեղերուն ամենէն թարմը և ընտիրը դեղերու ամենէն ամանը։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել դեղարանս։

Մեր գաւառացի հայ ազգակիցներուն դարմանումի համար մասնաւորապէս առանձնարար բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուիր դրամի մեր դեղարանէ։

Զուիցերիական պատուական ժամանում չարաքը Շ ամեայ.

Տրամագրելի վիճակով հիւանդապահուհիներ

Գիշ. ամենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մեր դռան ընդունելութիւնն քաջալերուած, սկսած եմ «Եւրոպական» կեդրոնների ուղղակի բերել՝ ամէն տեսակ ապրանքներ։ Ամենայն հարկաւորութեամբ ամէն օր պատրաստ է Ֆրանսական Գրամատունս։

ՀԱՅ ԴԱՄ

ՅՈՒՆԵՐԷՆ ԲԱՅԻՐ

ԹՂԹԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԲՐԳՄՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Նպատակ 2 գրչ., ամիսը 2 մէջիտ

Դիմել Ս. Դանիէլեանի

Թիւ 13, Սեբաստիա խան, Մալա Թաշի (Ցանկեան Համամ)

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ԸՐԹՆԱՑԱ ՀԱՅԱՐԱ

Գալաթայ փոստատարանի դիմաց

Ժամագիր տնդամ

Կ'ընդունի Հաւատարիմ, ԹիմարԹիթ, Հեզարտիւ, Ձիթայիթ, Շէրիթ և Ամուսնական ամենայն տեսակ գրաւոր, զոր կը վարէ կատարեալ ձեռնհասութեամբ։ Գրաւոր հաստատելու և արագութեամբ։ Կը խարդարանութիւններ և գրաւական գրութիւններ։ Դասատուներ խրկուած նամակներով թէմիթի օրագրութիւններ կը հաղորդեն ամիսը մէկ անգամ։ Գրաւոր ամենայն ինչ ամենայն ճշտութեամբ։ Գրաւական ինքնագրութիւնները հարմար ժամանակի։ Գրաւոր։ Գալաթա, Գալաթայ Գարու, Թիւ 12։

ԲԱԳԴԱՏԻՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ԻՏԱՏԻ

ԳԻՇԵՐՕԹԻ ԵՒ ՑԵՐԿԵԱՑ

Բագրատունի Իատատի վարժարանի 15դ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 3 երկուշաբթի, և դասերը կը սկսին նոյն օր։

Բագրատունի վարժարանի նպատակն է ուսուցանել վաճառականութիւն, լեզու և բարձրագոյն ուսմունք ու դիտութիւն։

Բագրատունի վարժարանի ուսանողները Գեղական Իատատիներու կատարելագործելու համար իրաւունքները կը վայելեն։ Մեր աշակերտները զերծ են զինուորագրութենէ, հանգիստ ու ազատով կրնան կատարելագործել իրենց ուսումը, և մեր շրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին Գեղական Բարձր. վարժարանները, ինչպէս նաեւ Եւրոպական Հաւալարանները։

Բագրատունի վարժարանի դասերթիներուն թիւնը կարգին համեմատ որոշուած է նոր ծրագրին մէջ։ (Տարեկան մինչեւ 12 լիրայով դասերթիկ կ'ընդունուի)։ Այս ծրագիրը ձրի կը զրկուի փոխադրոց ուր որոշակի կ'երեւի թէ ինչ դասերութիւններ արուած են պարզապէս դասատուներուն օգտակար ըլլալու տարտղրութեամբ։

Գիշերօթիկ աշակերտները պէտք է փութան այժմէն արձանագրուիլ, վասն զի սիրելիներուն թիւը սահմանափակ է։

Բանկալթիի համար դիմել կամ զրկել, ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Բագրատունի Իատատի վարժարան, Բանկալթի, Կ. Պոլիս։

Հիմնադիր-Տնօրէն

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳԴԱՏՈՒՆԻ

ԳԱՂԶԻԱԿԱՆ ԱՒՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ ԲԱՆԱԾՈՒ

ՏՔԹ. Ե. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրաֆէսոր Երլիխի վերջին ամենամեծ գեղատած 606 Սալվարսան գեղերով գատարելագործեալ կը բուժէ հին և նոր գաղիական ախտերը, միմիայն մէկ ներարկումով։ Նաեւ կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ցիրմամիզութիւնը, միզամանի և երիկամներու բրսաքթի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ ամնական անկարգութիւնները բոլորովին նոր մէթոտներով։ Իրեն գիմաց հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր չարձանը, Սիրգիի, Թրամվայի հանգուցեալ վրայ Ձեղուա լուսանկարչատան առաջին յարկը։ Ծանօթ.—Ամէն տեսակ պատրաստութիւններ մանրացի և արագագոյն հիւանդներուն։ Ե. Ուղուրլեան։

ՀԱՒԱՔԱՆՈՅ ՆՈՐ ՕՐԻՆԱՑ

ՕՐՈՒԱՆ ԳՈՐՑԻ ԳԻՐՔ

Հրատարակ ելաւ Փոստատան Կ. Սալտիեան ԷՖԷ «Հաւաքածոյ Նոր Օրինաց» երկասերութիւնը, որ կը պարունակէ Օսմ. Սահմ. Օրինաց (Գանուն Էսասի) Ընտրական Օրինաց (Ինթիխապը Մէկանուան) Գաւառական Օրինաց (Իսարեի Իարֆիէ) Ընկերութիւնաց (Ճէմիէթ Գանունաց) Գործարարի, Շնչառարքի (Թէմէթթու) և այլ օրէնքներ որոնք օրուան անհրաժեշտ պէտքն են ամէն անհատի համար։

Գին 3 ուկէս Ղրշ.

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով մեծաքանակ գնողներուն կարեւոր Զեղչ կայ։ Կեդրոնատեղին է Ջաքարիաքէլար Յովհաննէս Դիլբեճեանի դրատուն։

Ուր կը գտնուի նաեւ հեղինակին «Օրինաց Հաւաքածոյ» ուրիշ դիրքերն ալ, առեւտրական (Թիճարէթ) կոլեճական, Վաքֆի, Ժառանգական, Շերիի և Պատժական և այլ օրէնքներու վերաբերեալ։

Դիւրամատչելի գինով Բ. Հատոր 10 ղ.

Զիտուոց. Կանոնագիր » 1 ղ.

50—16

ՏՕՔԹՈՐ ՏԻԳՐԱՆ ԹՈՒՄԱ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՑԻՆ

ԱԽՏԵԵՐՈՒՆ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շէրլի, Օսման պէյի գաղիին մօտ, Անանեան տարարքմանի իր յարկաբաժնին մէջ։

Աբանց և կանանց մինչեւ նաեւ ազայոց ամենազգի հին և նոր տարերք, ատամոցի, ականջներու, երիկամներու, սրսի եւ այլ հիւանդութիւնները ռացիոնալ և ամերիկեան նորագոյն մէթոտներով կը դարմանէ։ Ցրտակոխութիւնք և ամոր հեռատեսք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սալվարսան»ի և բոլորովին նոր գրուեցեալ Սալվարսանի ներարկումներով կը տանջէ առանց ո՛ետ և առանց դրաշմի արդիւնք ըլալու։

Որպէս զի ո՛ և է մէկը չի վարանի թիթիով և գոլերայով, վերջերս Ամերիկայէ և Անգլիոյ մէջ հնարուած, դիւրագործուած և յաջողութեամբ դասակարարուած նորագոյն մէթոդներով դասատատ ալ կը կատարէ։

Ցառաջ օրեր մինչեւ եօթ օր ձրի։

ՏՕՔԹՈՐ Գ. ՁԱՐՓՃԵԱՆ

Մասնագէտ քիթի, ականջի և կոկորդի հիւանդութեանց

(Գօրտոյի Համալսարանէն, բժիշկ Շիլէի Մէթոդային Հիւանդանոցին)

Այս անգամ փոխադրուած է Բերա Մեծ Փողոց, յունական հիւպատոսարան դէմ, Թիւ 75, ուր քան առաջնոյն կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդները, ամէն օր կէս օրէ վերջ, և կը դարմանէ զանազան դիւանական վերջին գրութեամբ։ Իսկ աղուանները կը գանուի Գալատ Բժշկական Ընկ. դարձանատունը, Սթամբուլ, Երդրամ խան։

ՏՕՔԹ. ՊԱՇԱ ԹԱՇՃԱԼԵՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ՍՊՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱՆՏԵՐՈՒՆ

Նախկին Օգնական ուսուցչի Սամ. Բժշկ. Հաստատութեան

Գիտական ամենակարգին մէթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մարթային, ծննդամիզական և կանանց տարերը, ցիրմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւնները, եւլիկարատութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, երազարկութիւնը։ — (ՅՕՏ)։ ՍԱԼՎԱՐԱՆ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՑԻ ՄԷԹՈԴՆԵՐՈՎ ՏԱՐԱՆԱՑԻՆ ԴԱՄՄԱՆՈՒՄ. մէջտարան, խուրի, քիմիական և մանրէ, քաղուկան քննութիւն։ Դարմանատան է Գալատոյ, փոքրատեղին չէ մինչեւ գիշերամէջ ամէն օր, կէս օրէն վերջ և երեկոները Գալատ Գարու, Լ. Գալատան գիշերամէջ։

ԱՂՔԱՏՆԵՐՔ ՁՐԻ

ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻ ԵՒ ՑԵՐԿԵԱՑ

ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳԱՐԹԱԼ

Եօթնամեայ Իատատի

Հինգերորդ տարեշրջան

Վարժարանս նոր տարեշրջանէն սկսեալ Իատատի վերածուած ըլլալով, դասատուներու կազմութեան համար այժմէն արձանագրութիւն բացուած է մայրաքաղաքիս և շրջականերու, ինչպէս նաեւ գաւառացի աշակերտներու համար։ Կրթական նոր ծրագրի մը հաճաճայն մեծ խնամով կ'ուսանուին Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն և Անգլերէն՝ իրենց իսկ սեպհական լեզուով և խօսելու վարժութեամբ (բաթիք), նոյնպէս գիտութիւններ և ուսմանց անհրաժեշտ բոլոր ճիւղերը, մասնաւորաբար վաճառականութիւն, Տնտարկագրութիւն, տնտեսական և առեւտրական ստեղծագործութիւն, կար և ձեռագործութիւն տնտեսական և գործնական։

Թէ՛ մանչ և թէ՛ աղջիկ գիշերօթիկներու ամենայոյսով հոգաբար դիմել կամ զրկել, ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Բագրատունի Իատատի վարժարան, Բանկալթի, Կ. Պոլիս։

Հիմնադիր-Տնօրէն

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳԴԱՏՈՒՆԻ

ՏՕՔԹ. Ք. ՁԷԶՎԷԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Մանդամիզական եւ մորթային հիւ